

PROLETAREC

Slovensko Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze

ŠTEV.—NO. 676.

CHICAGO, ILL., dne 26. avgusta (August 26th), 1920.

LETO—VOL. XV.

Upravništvo (Office) 3639 WEST 26th ST., CHICAGO, ILL.—Telephone, Lawndale 2407

DELAVSTVO GOVORI!

Zadnji teden so prišle iz Evrope vesti, ki so za nas večje važnosti kot vsaka druga vest, ki je šla istočasno med svet.

Angleško delavstvo je naslovilo na Lloyda Georga ultimatum, ki se glasi, da vojne z Rusijo v prid Poljski ne sme biti, in če kljub temu pride, bodo delavci v Angliji ustavili vse delo v tovarnah, rudnikih, na železnicah in v pristaniščih; skratka — angleško delavstvo je odločno povedalo, da hoče z industrijalno akcijo doseči mir z Rusijo.

To so bile krepke besede — in niso ostale samo besede.

Organizirano delavstvo v Angliji je poverilo izvršitev ultimata posebnim zaupnikom, ki tvorijo "odbor akcije". Ta odbor zboruje dnevno v Westminsteri palači, pod nosom angleške vlade in piše ter dostavlja note isti angleški vladi, ki si domišlja, da ima edino v svojih rokah usodo vsega angleškega naroda poleg ducata drugih narodov!

Tako delajo angleški delavci!

Včasih se slišijo zelo sitne kritike delavskih strank v Angliji. Njihova taktika je starokopitna; njihove vodje so konservativni, program je preveč parlamentaričen — sploh na Angleškem ni revolucionarjev.

In vendar se vrši revolucija v Angliji — na svoj način. Razni nestrpneži, ki bi radi naredili iz marksizma dogmo, so se preveč zagledali v plamen na Ruskem in vsled tega so postali slepi za vse drugo, kar se godi zunaj boljševiške republike. Kar ne gre po ruskem kopitu, ni nič. Le počasi...

Delavski "odbor akcije" zboruje v centralni dvorani mogočne Westminsterke palače v Londonu — isti palači, v kateri se nahaja angleški parlament — in resno diktira Lloyd Georgu: Delavci v Angliji ne marajo vojne z Rusijo in čutijo se dovolj močne, da jo lahko preprečijo: delavci zahtevajo mir in odbor bo tukaj, dokler vlada ne stori, kar zahtevajo delavci.

In Lloyd George pazno posluša in odgovarja, da se vlada strinja z zahtevami delavcev!

Le tepci še verjamejo, da se Lloyd George in njegova vlada strinja s tem, kar zahtevajo delavci. Lloyd George se strinja ravno toliko kakor Millerand; Lloyd George ni od včeraj, da ga ne bi poznali. Njegov "radikalizem", kar ga je imel pred vojno, je izginil kot rosa na solncu odkar je ministrski predsednik Velike Britanije. Njegovo mišljenje še vedno živi z mrličem predvojno dobo. Če se reče, da je sovražnik industrijalne demokracije in

zvesti zagovornik kapitalizma, tedaj je s tem povedano vse.

Toda Lloyd George pravi kljub temu, da se strinja z zahtevami delavcev. On se strinja, ker se mora strinjati.

Lloyd George ni za mir z Rusijo iz ljubezni do miru, temveč zato, ker to zahteva organizirano delavstvo; on ni za pripoznanje sovjetske vlade iz ljubezni do boljševikov, marveč zato, ker to zahtevajo organizirani delavci. Krasin in Kamenev nista prišla v London na njegovo lastno iniciativo, pač pa pod pritiskom organiziranega delavstva v Angliji.

"Odbor akcije" zboruje v palači angleškega parlamenta in pošilja note in zastopnike v Downing Street, kjer sedi Lloyd George.

Ali sta v Londonu dve vladi? Ako sta, katera je na krmilu?

Neumnost! Diplomatični svet vidi le Georgevo vlado; formalno je na krmilu od kralja potrjen kabinet, ki uživa zaupnico parlamenta. To je vlada starega sistema.

Ampak v Parizu so odgovorni faktorji zadnjič izbleknili nekaj drugega. Fochovi militaristi, ki ne morejo več kontrolirati njihovega temperamenta, so jezo izjavili, da v Londonu vlada "odbor akcije" in diktira svojo voljo Lloyd Georgu, kateri jo natančno izvršuje. Francoski militaristi že vidijo diktaturo proletarijata v Angliji in bridko plakajo nad izgubo mogočnega zaveznika.

"Odbor akcije", ki ima za seboj ves organizirani proletarijat Anglije in ki je tako spretno zabil klin med imperialiste v Londonu in Parizu, je poslal svoje poslance na Francosko.

Do zdaj so hodili v Pariz le diplomatje Lloyda Georga, kadar je šlo za vprašanja vojne in miru. Zadnji teden pa ni George poslal nobenega diplomata; kljub temu sta posetila Pariz dva poslanca. Nista posetila francoske vlade, temveč glavni stan Splošne delavske zveze in socialistične stranke. V Parizu je bila konferenca in ko je bila stvar končana, je bilo naznanjeno, da je mesto oficijelne angleško-francoske entente prevzela ententa angleško-francoskega proletarijata.

Izjavljeno je bilo še več. "Od danes naprej vzame mednarodno delavstvo vajeti mednarodne politike v Evropi."

In to je bilo naznanjeno pod nosom Millerandove vlade, tiste vlade, ki si domišlja, da se za izgubo Anglije naplača z Ameriko.

Kaj pomeni vse to?

Morda nas varajo. Mogoče je veliko grmenja, za katerim ne pride nič dežja; znabiti je dosti dima, toda plamena ne bo.

Lahko se zgodi, da je Lloyd George popustil do gotove meje, ali ko zasliši komando angleških bankirjev in veletrgovarjev, bo riskiral zadnjo karto in pokazal delavstvu zobe brutalne sile. Vse to je mogoče.

Lahko je tudi nekaj drugega. Voditelji angleškega delavstva se morda v odločilnem momentu ustrašijo in napravijo iz svojega ultimata zopet drugo "krpo papirja".

Naj bo karkoli, eno je gotovo.

Fakt je, da je evropsko delavstvo za trenotek spregovorilo tako mogočno, da je vlada največja imperialistične države na svetu za hip abdicirala. In če se ne zgodi nič več — je samo to dokaz, da delavstvo lahko prepreči vojno, ako hoče.

Anglija je še vedno kapitalistična država. Tudi vlada je kapitalistična in buržoazna in v parlamentu odločuje proti delavska večina. Kljub temu lahko vlada delavci.

Angleži, ki silno zamerijo, če jim kdo očita, da niso demokratični, tolerirajo celo kralja in monarhijo. Delavei nemara pojdejo korak dalje in bodo tolerirali kapitalistični parlament, vzlic temu pa bodo diktirali svoje pogoje in trgali postojanko za postojanko iz rok nasprotnika.

Ali bodo delavei zaradi tega slabi revolucionarji? Mogoče po mnenju nekaterh — toda oni bodo dobri taktičarji.

Moč delavstva — glavna moč je na industrijalnem polju, kjer je industrijalno življenje namreč tako razvito kot na Angleškem. Ako so delavei složni, tedaj lahko razvijejo tako mogočno industrijalno akcijo, kadar je treba, da se lahko igrajo s kraljem in njegovo vlado ter parlamentom kakor mačka z mišjo.

Sedanja prehodna doba iz kapitalizma v socializem bo rodila še mnoge kurioznosti.

Videli bomo slučaje, ko bodo v industrijalno razvitih državah eksistirali začasno po dve vladi, ki se bosta druga drugi muzali, toda nepriznana industrijalna vlada delavcev in kmetov bo trpela poleg sebe staro kapitalistično vlado le zaradi tega, ker bo tako zahtevala njena taktika.

Resnica je, da delavstvo v Angliji, Italiji in v nekaterih centralnih državah že zdaj kontrolira v dobri meri ondotne vlade, dasiravno se stara diplomacija zvija na vse načine in slepari proletarijat, kjer še more.

Delavstvo v Evropi govori vedno glasneje. In čim močnejši bo glas delavstva, tem prej utihne grmenje topov.

Bratje, spoznajmo se!

Kdor trdi, da je osebno svoboden, pa nima samostojnih sredstev za proizvajanje bogastva, proizvajanja blaga, katerega rabi za svoje potrebščine — kar je pod sistemom, v katerem živimo za ogromno večino nemogoče — vara samega sebe.

Kako naraščajo vladni izdatki.

C. W. Ramseyer, član kongresa iz države Iowa.

Če se ozremo nazaj v zgodovino naše vlade in zasledujemo porast narodnih izdatkov ter jih primerjamo s sedanji, je očitno, da je naraščaj vladnih izdatkov v primeru s porastkom ljudstva in bogastva dežele popolnoma izven proporcije.

V času Washingtonove uprave, je imela vlada od 2. septembra 1789 do 31. decembra 1791, to je v dveh letih, vseh narodnih izdatkov \$3,797,436.78. Njegov drugi termin je bil dražji, in tedanji največji letni izdatki so znašali \$10,435,069.65, to je bilo leta 1795. Največji letni izdatki, za časa John Adamsove uprave, so bili \$11,989,739.92; to je bilo leta 1800. Jeffersonova uprava je potrošila leta 1808 \$16,764,584.20.

V času Madisonove uprave je bila vojna l. 1812. Največji izdatki te vojne so bili leta 1813, ki so znašali \$39,190,520.00, nekaj več kakor 22,000,000 od največjih izdatkov prejšnjih let. Naša šolska zgodovina nam pripoveduje, da je bila vojna 1812 velika vojna; vzlic temu izgleda, da takrat vojne niso stale toliko denarja, kakor stanejo danes.

In če gremo po vrsti od Monrea, John Q. Adamsa, Jacksona, Van Burena in Harrisona ter Taylora, najdemo, da se sučejo letni izdatki med \$12,000,000, ko je bil predsednik Taylor, in \$39,000,000 ko je bil predsednik Van Buren. Mehikanska vojna je nastala pod Polkovo upravo. To je bila zopet velika vojna, kakor nam pripoveduje naša šolska zgodovina. Največji letni izdatki te vojne so znašali \$59,451,177.65, to je bilo leta 1847. Ti izdatki so bili za \$20,000,000 večji, kakor največji izdatki iz časa Van Burenove administracije.

Največji letni izdatki pred civilno vojno so bili \$83,751,571.57, to je bilo leta 1859.

V teku civilne vojne so se državni izdatki precej pomnožili. Največji so bili leta 1865, ki so znašali \$1,877,674,224.09. Nato so se naglo znižali. Najnižji izdatki v teku civilne vojne so bili leta 1869, katerih svota je dosegla komaj \$321,490,597.75. Vzlic temu je bila ta svota še vedno štirikrat večja od svote, ki so bile največje pred civilno vojno.

Od leta 1875 do 1889 so presegali državni izdatki samo enkrat nad \$400,000,000. Od tedaj so rastli ti izdatki neprenehoma do zadnjih treh let pred vojno, to je do 1914—15—16, ko so bili letni izdatki preko ene milijarde dolarjev.

Letni izdatki tekom svetovne vojne pa so bili na podlagi števil, ki jih je izdal blagajniški urad, kakor sledi:

1917	\$ 3,046,183,746.19
1918	21,813,856,508.29
1919	18,514,000,000.00

Naslednje številke kažejo letne državne izdatke od časa Lincolnove administracije pa do danes:

1861	\$ 84,578,834.47
1862	570,841,700.25
1863	895,796,630.65
1864	865,234,087.88

Lincoln in Johnson—	
1865	1,897,674,224.09
1866	1,141,675,666.09
1867	346,729,129.33
1868	377,340,284.86
Ulysses S. Grant—	
1869	321,490,597.75
1870	703,155,391.44
1871	692,238,332.40
1872	682,360,760.17
1873	524,044,597.91
1874	408,358,615.00
1875	377,716,938.00
1876	365,344,356.00
Rutherford B. Hayes—	
1877	338,458,987.00
1878	339,465,202.00
1879	405,725,732.00
1880	397,148,016.00
Garfield in Arthur—	
1881	384,752,946.00
1882	369,540,668.00
1883	367,851,213.00
1884	345,929,182.00
Grover Cleveland—	
1885	361,659,426.00
1886	344,068,029.00
1887	368,679,951.00
1888	360,837,281.00
Benjamin Harrison—	
1889	385,315,219.00
1890	400,095,310.00
1891	465,979,339.00
1892	445,382,293.00
Grover Cleveland—	
1893	492,324,027.00
1894	480,360,798.00
1895	474,352,879.00
1896	478,497,145.00
William McKinley—	
1897	497,642,512.00
1898	578,984,163.00
1899	746,601,266.00
1900	635,614,393.00
McKinley in Roosevelt—	
1901	657,865,253.00
1902	625,084,600.00
1903	673,429,859.00
1904	739,246,428.00
Theodore Roosevelt—	
1905	755,350,207.00
1906	752,163,780.00
1907	766,424,575.00
1908	850,880,415.00
William H. Taft—	
1909	905,132,383.00
1910	911,025,594.00
1911	913,098,258.00
1912	925,695,713.00
Woodrow Wilson—	
1913	967,737,255.00
1914	1,006,662,216.00
1915	1,052,848,682.00
1916	1,072,894,093.00
1917	3,046,183,746.19
1918	21,813,356,508.39
1919	18,514,000,000.00
1920, približno	11,476,627,219.00

In sedaj pogledimo problem, ki je pred nami in se tiče proračuna za bodoče fiskalno leto, za katero mora kongres dovoliti proračun pred 30. junijem t. l. Pogledimo, kaj želi uprava za fiskalno leto 1921, to je leto po vojni.

Tisto leto pred vojno je vojni dodelek izdal za vojne priprave, to je za armado \$166,853,552.23. Prihodnje leto je zahteval \$1,208,901,505.92, ali skoraj osemkrat večjo svoto od največjih svot, ki s bile kedaj izdane za ta oddelek. Zadnje leto, ko je

izgledalo, da bo Liga narodov v senatu sprejeta kakršna je prišla iz mirovne konference, sta tajnik vojnega oddelka in šef generalnega štaba, z vednostjo in odobravanjem predsednika prišla pred senatni odbor za vojne zadeve in sta predložila vojni program, ki vsebuje med drugim določitev števila mož v mirnem času na 576,000. Vedoč, da se taka stalna armada v mirnem času ne da dobiti potem prostovoljnega upisovanja, je bilo v programu predpisano tudi upisovanje vojaške službe v mirnem času, tako da je bilo mogoče držati po programu odmerjeno število mož; poleg tega se je program skliceval na odlok, ki daje vojnemu oddelku oblast, da more poslati vojaštvo za policijsko službo po vsem svetu, od kjerkoli se je zahteva. Ko je bilo razvidno, da Liga narodov ne bo sprejeta brez jakih ameriških rezervacij, je general Pershing prišel pred zbornični odsek za vojne zadeve in je podal izjavo, da je po njegovem mnenju 250,000 mož za stalno armado dovolj. Če bi se ta proračun za armado mogel uravnati v isti proporeciji — kakor priporoča gen. Pershing glede moštva, — bi bilo s tem mnogo prihranjeno.

Mornarica je nekako zmernejša. Tisto leto pred evropsko vojno je vprašala za svoje potrebe \$155,883,194.66. Prihodnje leto se je zahtevalo \$580,674,130.80. Izdatki tisto leto pred vojno pa so bili \$1,072,894,093.23. Proračun za prihodnje leto, v katerem niso vključena povišanja uradniških plač in drugih nastavljenecov, kakor tudi ne dodatki, ki spadajo v pogodbe za vojna dela itd., radi katerih mora sklepati kongres, znaša skoraj \$6,000,000,000.

Državni dolg je znašal po izjavi državnega blagajnika za leto 1916, to je do 30. junija \$971,562,580.00, in 30. junija leta 1919 je znašal \$25,484,506,160.05. In leta 1920 bo znašal glasom istih avtoritet, \$26,516,506,160.05.

Po izjavi blagajniškega oddelka je stala evropska vojna Zedinjene države \$32,000,000,000.00; reci dvaintrideset milijard dolarjev. Toda znano je, da je še mnogo reči, ki niso bile plačane, in jih bo treba še plačati. In prav nobenega dvoma ni, da je stala ta vojna Zedinjene države precej več, kakor pa \$32,000,000,000.

Da plača vlada letne obresti na državni dolg, mora povišati svoje dohodke potom davkov, ki morajo znašati čez \$1,000,000,000 na leto. Za dobo nekaj let bodo znašale te obresti več, kakor v prejšnjih časih pred vojno vsi letni izdatki.

Kredit, ki je vpisan pri državnem blagajništvu na račun tujezemskih vlad od 6. aprila 1917, je bil koncem 24. oktobra 1919 kakor sledi:

Belgiji	\$ 343,445,000.00
Kubi	10,000,000.00
Cehoslovaški	55,330,000.00
Franciji	3,047,974,777.24
Angliji	4,277,000,000.00
Grški	48,236,629.05
Italiji	1,620,922,872.29
Liberiji	5,000,000.00
Rumuniji	25,000,000.00
Rusiji	187,729,750.00
Srbiji	26,780,465.56
Skupaj	\$9,647,419,494.84

Iz tega računa je razvidno, da nam dolguje teh 11 držav skoraj 10 milijard dolarjev. Od teh držav imamo zadolžnice, ki nosijo 5% obresti. Toda obresti na ta dolg se izplača šele po treh letih. Z drugimi besedami, te vlade nam ne bodo plačale obresti, ki znašajo do \$400,000,000 na leto skozi tri leta. Skozi to dobo bo moral plačevati te obresti ameriški davkoplačevalec. V listu, ki sem ga prejel od blagajniškega oddelka iz Washingtona, se pojasnjuje to uredbo takole:

“Z ozirom na sedanje slabe tujezemske izmenjevalne zveze, bi izplačevanje teh obresti ne bile v prilog Zedinjenim državam.”

Če bodo ta posojila sploh kedaj izplačana, je še vprašanje. Nekatera bodo — brezdvoma; upam, da bodo vsa. Toda dejstvo je, da se nas je nagovarjalo, naj ta dolg brišemo. K temu ne bom seveda nikdar privolil. Ljudstvo bo plačalo obresti in glavnico državnega dolga, ki je nastal, da je bila vojna dobljena. Plačalo bo tudi podporo za pohabljenе vojake, ki so se borili, da je bila zmaga mogoča, in ne bo godrnjalo, če bo obdavčeno radi potrebnih vladnih podjetij, — toda od slej naprej mora biti geslo gospodarstvo.

Vera in nevera.

Ko so stari Slovenci sprejeli novi verski nauk, prihajajoč iz Saleburga in iz Ogleja, so se naučili novih oblik; v mišljenju jim je pa ostala stara poganska podlaga. Krščanstvo med Slovenci ni zmagovalo s svojo idejno močjo, temveč z mečem in politiko. Bavarcem tudi ni bilo bogvé koliko ležeče na tem, da odpro Slovincem sveta nebesa, ampak spraviti so jih hoteli pod svojo oblast in krščanstvo jim je bilo dobro sredstvo za ta “krščanski” namen. Nekateri zgodovinarji se pač trudijo navsomoč, da bi dopovedali slovenskemu narodu, kaj vse ima zahvaliti krščanstvu. To pa ni objektivno zgodovinopisje, temveč klerikalna zofistika. Nepobitna resnica je, da so Slovenci, ko so dobili krščanstvo, izgubili svojo narodno samostojnost in postali politični helotje.

Stari Slovenci so prav dobro slutili, kaj jim nosi tuji nauk, zato so se ga tudi prav krepko branili. Dobrijani, ki so jih imeli po sili izveličati, so pogostoma odnesli krvave glave. Šele, ko je bil premagan slovenski narod, je zmagalo krščanstvo. Lahko si je torej misliti, s kakšnim “navdušenjem” so ga Slovenci sprejeli.

Ko so že “na tleh ležali Slovenstva stebri stari,” so Nemei skušali utrditi krščanstvo z raznimi privilegiji, ki so jih uživali kristjani pred pogani. Zlasti so bili kristjani prosti raznih davščin, ki so jih pogani morali plačevati. Zgodovinsko dokazana je tudi resnica, da se je s krščanstvom širil germanizem. Katolicizem je ponemčeval Slovence in na ta način krčil narod in njegovo ozemlje, ki je nekdanj segalo od severu do Donave, na vzhodu po današnjem Ogrskem tudi deloma do Donave, na zapadu pa notri do srede Tirolskega.

Deloma po krvavi sili, deloma pa pod materialnim pritiskom so poganski Slovenci sprejeli krst. Ni torej treba posebnih dokazov, da se niso bogvé kako poglobili v krščanstvo, ki itak v tistih časih ni bilo več tako, kakor v dnevih aposteljev, temveč se je že močno izpremenilo. Narod je sprejel novi obred, nove molitve, nova imena, ampak vse to je zasedil na staro pogansko podlago.

Cerkev sama je olajšavala ta proces, ne le pri Slovencih, ampak tudi pri drugih narodih, ki se niso mogli kar na kratko odreči svojim starim navadam. Vsi veliki prazniki katoliških in krščanskih cerkev sploh se vjemajo s starimi poganskimi slavnostmi, ki so bili v najožji zvezi z naravnimi pojavi. Naravne prikazni pa so bile tudi spreobrnjenim kristjanom potrebne, da so z njih pomočjo razumeli — seveda po svoje — nove praznike. Saj je bilo kratkomalo nemogoče, da bi se bili s svojim mišljenjem kar čez noč vživali v abstraktne pojme krščanskih godov. Cerkev pa je bila zadovoljna, če je le pridobila ljudi; da razumejo novi kristjani božič in veliko noč po svoje, da prenašajo svoj politeizem (mnogobožstvo) tudi v krščanska nebesa ter iščejo v trojnem bogu, v angeljih in svetnikih nadomestila za svoje neštivilne bogove in druge duhove, bese itd., jim cerkev ni zamerila preveč. Saj jim tudi ni mogla po sili izbiti takih misli iz glave.

Pogansko pa je ostalo mišljenje in čutenje množice še do današnjega dne. Ali ni pogansko, če mislijo ljudje, da na primer Marija v enem kraju lahko več pomaga, kakor v drugem? Treba se je le baviti z ljudstvom, pa se človek začudi, ko spozna, koliko jih še misli, da je mati božja v Lurdu sploh neka vse druga Marija, kakor pa ona v domači cerkvi. Da se dajejo posameznim svetnikom različni resorti, strogo ločeni drug od drugega, da se pripisuje moč nad ognjem svetemu Florijanu in sicer samo njemu, da se obračajo ljudje ob raznih zgodbah do posameznih svetnikov a ne do Boga in še sto takih primerov dokazuje poganski značaj ljudske vere. Če bi živele med prostim ljudstvom čisto krščanstvo, bi bilo vsako praznoverje nemogoče; kdor pa količkaj pozna prebivalstvo po Slovenskem, vé, koliko ga je. Sicer pa se babjeverstvo ni ohranilo samo med Slovenci, ampak prav tako tudi med drugimi, najbrže med vsemi krščanskimi narodi.

Kdo more torej reči, da je ljudstvo verno v čistem krščanskem smislu?

Kar pa se tiče inteligence, čivkajo že davno vrabci po strehah, da nima krščanske vere. To se lahko pravi ne le o posvetni inteligenci, ampak tudi o dobrem delu duhovščine.

Tem vrsticam ni namen obrekovati koga, ampak služiti hočejo spoznanju resnice. Če se pravi, da je mnogo duhovnikov, ki sami ne verujejo, kar zahteva vera, odnosno cerkev, je to zgodovinsko dejstvo, ki ne more žaliti nikogar. Utajevanje takih resnic ne pomaga nič, potrebno je razumevanje. Dvom in nevernost našega časa se pa lahko razume.

Med tem, kar je zapisano v knjigah, na katerih je utemeljena vera in med množičimi se odkritji znanosti so nasprotja, ki jih kratkomalo ni moči spraviti s sveta. Vzemimo kar začetek: V starem

testamentu je rečeno, da je Bog ustvaril svet v šestih dneh. Znanost ne pravi le, da ni bilo tako, ampak tudi dokazuje, da je potrebovalo svetovje milijarde let, preden je dobilo sedanjo obliko, da se je celo zemlja razvijala milijone let, preden je postala taka, kakršna je sedaj. Za svoje trditve podaja znanost dokaze. Kdor torej pravi: "Ne sme se verjeti znanosti, ampak edino le svetemu pismu," bo pri mislečih ljudeh težko dosegel svoj namen, ampak dvom bo tem močnejši, čimbolj srborito zagovarja svoje stališče.

Ko se je pokazalo, da znanstvene nauke o tej stvari ne morejo ovreči, so se začeli kompromisiti. Rekli so: "Dnevi, ko je Bog ustvaril svet, niso bili taki kakor sedanji, ampak so šteli na tisoče sedanjih let". Znanost je namreč razdelila razvoj naše zemlje v razne "periole" in teh so se polastili pionirji, ki so hoteli staviti most med vero in znanostjo. "Geodetične periode so bili svetopisemski dnevi," so rekli: Najkonservativnejši katoličani sicer niso bili zadovoljni s to koncesijo v razlagi, oportunisti so jo pa sprejeli. A pomagalo vendar ni nič, kajti sveto pismo pravi, da je Bog ustvaril svet v šestih dnevih, ne pa zemljo, in to je velik razlog. Znanost pa tudi dokazuje, da se periode zemeljskega ohlajenja in spreminjanja nikakor ne vjemajo z dogodki legendaričnih šestih dni. Povest svetega nišma je zelo lepa, poetično vzorna, toda pred kritično znanostjo ne more obstati. Kakor je z začetkom, tako je pa tudi z nadaljevanjem. Splošno znano je, da je cerkev strogo zahtevala vero v takozvani geocentrični sistem, po katerem bi bila zemlja središče vsega sveta, okoli nje pa se sučejo mesec, solnce in zvezde. Nasprotna vera, da se suče solnce okoli zemlje, je veljala za pregrešno in zgodovinska resnica je, da je cerkev svojčas kruto preganjala pristaše tedaj novega nauka o sukanju zemlje.

S cerkvenega stališča je bilo lahko umevno. Po cerkvenih nazorih je bil svet ustvarjen za človeka in zaradi njega. Naravno je torej, da je veljala zemlja, njegovo bivališče, za središče vsega vsemirja. Solnce je imelo nalogo, da mu sveti podnevi in da greje, zvezde so mu svetile po noči. Naenkrat naj se to vse prekuene! Veri naj se takorekoč izmakne temelj izpod nog. Ali ni v tem nevarnost, da bi se zrušila vsa stavba?

Papeži, ki so preklinjali novi nauk, so torej že vedeli, kaj delajo. Ampak končno vendar ni šlo. Dandanes je vendar že težko najti človeka, ki bi ne vedel, da roma zemlja okoli solca in nobeni cerkveni inštanca ne pride več na misel, prepo-vedati ta nauk.

S tem in neštetiimi drugimi konflikti med vero in znanostjo se mora seznaniti inteligenten človek. In kdor verjame znanosti, ki dokazuje, ne more verjeti tistim verskim trditvam, ki so z znanostjo naravnost v nasprotju. Morda je tudi tak človek, lahko še kristjan, izraelčan, mohamedanec itd., vendar pa ne more biti pravoveren v cerkvenem smislu. On na primer lahko živi popolnoma po morali, ki jo je baie Kristus učil, nikakor pa ne more zmešati znanosti in cerkvenih nauk v

enem loncu. S stališča cerkve pa je tak človek že neveren.

V inteligentnih slojih so gotovo mnogi in pre-mnogi, ki se tudi ne brigajo dosti za znanstvena vprašanja, ki na primer o vsem darvinizmu ne vedo nič drugega, kakor da je baie po Darwinovi teoriji človek "sin opice." Taki ljudje pa tudi verni ne morejo biti, temveč so indiferentni.

Radi verjamemo, da se vidi pri mašah, šmar-nicah, procesijah itd. mnogo takih ljudi. Toda tam se vidijo tudi inteligenti, ki ne verujejo sploh nič. In še treba ni, da bi se zaradi tega imenovali hinavei. Tja gredo deloma iz navade, deloma ker se jim zdi lepo, deloma ker sploh ne mislijo nič. Seveda pa je vmes mnogo, prav mnogo hinavščine. Dosti je takih, ki med štirimi stenami taje vero in včasih še prav neokusno zabavljajo, kadar jih kdo vidi, se pa odkrivajo pred vsakimi cerkvenimi vrati, ker ima klerikalizem veliko politično in gospo-darsko moč in ker se jim zdi koristno, zatajiti svo-je prepričanje za dobiček, ki ga pričakujejo od klerikalnih krogov.

Vs drugo bi se še pretrpelo. Ampak ta hinav-ščina je najhujša. In prav te je med inteligenco na pretek.

Kdo naj na primer verjame profesorju priro-doslovja, da ima pristno cerkveno vero? O marsi-katerem vprašanju se mnenja lahko razhajajo; umevno je, če znanstveno izobražen človek veruje v individualno dušo, dasi jo njegov kolega z enako izobrazbo zanikuje. Ampak če tak človek pravi, da imajo procesije kaj vpliva na potres, nevihto in sušo, tedaj se njemu ne more verjeti. Zdravnik, ki trdi, da verjame v lurske čudeže, more biti sa-mo dvojce: Duševno nenormalen, torej tudi za svoj poklic nesposoben, ali pa hinavec. Kajti on vé, da se pač s sužestijo nekatere živčne bolezni lahko o-zdraviijo v Lurdu kakor drugje, da je pa vsako ne-naravno, ali kakor praviijo "nadnaravno" ozdrav-ljenje nemogoče. Hinavščina pa tudi ni vera.

Kakšno "sveto vero" hočejo torej braniti kle-rikalei, ko prave Kristusove vere itak ni ne med prostim, ne med izobraženim ljudstvom? Ali hoče-jo varovati vero v copernice, ki žive v vsaki vasi? Ali braniti izganjanje hudiča, ko bi bilo treba na-rod poučevati o potrebi zdravniške pomoči?

Ampak to je: Kar kvasio klerikalei o ohrambi "svete vere", je politična pretveza. Že s to frazo zlorabliao vero, ki jo hočejo degradirati za po-blevno deklo, da varuje njih politično vlado in gos-podarski dobiček. Klerikalcem ni na tem, da sme-jo čestiti Marijo ampak da lahko neovirano izkori-šćiao ubogi narod in ga vodijo za nos k svojim ci-liem, ki niso ne božii, ne sveti, temveč skozinsko-zemeljski in materialni.

Če zmaga dolar, bodo imeli glas o javnih za-devah ljudje, ki so bogati. In čim bogatejši so, temvečio besedo bodo imeli. Bogastvo bo imelo vedno večio vrednost kakor pa ljudie. Lastninske pravice bodo svete in nedotakljive, med tem ko bodo človeške pravice, ki se tičejo sreče in blago-stanja, uresničane.

Ženam in gospodinjam.

V tej velikanski draginji gotovo poskušate varčevati, pritrpati si marsikaj od svojih ust, na obleki in na drugih rečeh, ki jih smatrate, da niso tako nujne in da izhajate lahko tudi brez njih. Izšolali ste se v umetnosti, kako je treba izbirati, ko kupujete reči, ki so absolutno potrebne za vzdrževanje doma. Vaš mož zasluži več, kakor kedaj poprej, in vzlie temu ne morete shajati. Denar, ki ga dobite, vam se na en ali drugi način izmuzne iz rok — in ni ga.

Pri tem tožite in ste nezadovoljni, kajti zavedate se, da je nekje nekaj narobe, sicer bi vaš denar ne izginjal tako, kakor izginja. Toda zakaj je vse tako drago, ne morete dognati ne vi niti vaš mož. To ugibanje je zastoj, kajti vse tožbe in nejevolja ne bo nič pomagalo. Treba si bo vzeti malo časa in to reč preštudirati enkrat za vselej. Uganka je čisto enostavna.

Vaš dolar kupi danes samo 4 funte sladkorja, namesto dvajset, ki ga je kupil pred leti. Za en dolar kupite danes samo 10 funtov krompirja, namesto 30 funtov, kakor ste ga dobili pred leti; šest kvartov mleka, namesto trinajst kvartov; dva in pol funta kave, namesto šest funtov; šest funtov riža, namesto šestnajst funtov itd. itd.

Lahko bi šli kar naprej in bi naštevali po vrsti vsako posamezno hrano, vsak posamezen del obleke in bi pri tem iznašli, da se je v tej proporeiji vse podražilo. Tudi najemnina se je izdatno podražila. Bržkotne se včasih sami čudite, da morete sploh izhajati.

Vso to draginjo lahko pripišete na rovaš vojni; lahko jo pripišete dejstvu, da je tukaj pomanjkanje blaga, hrane, obleke, kuriva in materiala za gradnjo domov, ker je šlo to blago v velikih količinah v Evropo. Toda temu ni tako. Dovolj hrane je še tukaj in obleke za nasičenje in opravo mnogo številnejšega prebivalstva, kakor ga štejejo Zedinjene države.

Morda vas bo zanimalo, kaj je dejal nekega dne sodnik H. B. Howe, ko je kaznoval Robert Department Store v Utici na \$50,000 globe, radi povišanju cen blagu za 100 odstotkov.

Sodnik Howe je dejal: "moje mnenje je, da bi morali poslati krivim spoznane profitarje v ječo; to bi pomagalo več kakor kaj drugega, da se omeje na zmerne profite."

Neomejeni profiti — to je tisti vzrok, ki pritiska na vašo denarnico. Profitarji so zaklenili svoje blago, ki ga je izdelalo delavstvo, z dvojnimi ključem, ker vedo, da ga svet potrebuje, pa iščejo neizmerne profite. Profiti nas imajo v svojih pesteh. Vi in vsi ostali varčujemo in gospodarimo; mnogokrat si ne privoščimo kake najpotrebnejših reči, ker so nam gmotna sredstva vzeli že drugi.

Sodnik Howe obžaluje, da ni za profitarje ječe, ampak le denarna kazen. In kaj je za profitarja denarna kazen? Saj jo ne plača iz svojega žepa, ampak od novih in še večjih profitov. Pa tudi takih

sodnikov, kakor je sodnik Howe, ni mnogo. Nek drug sodnik — Thomson iz Philadelphije, je dejal, da je protustavno zapreti trgovca, ki računa preveč.

Če vam kdo ukrade vašo denarnico in ga dobe pri krađnji, ga odpeljejo takoj v ječo, toda če odpreš denarnico sam in izročiš denar trgovcu, kolikor že zahteva — je to čisto v redu. To je v redu zato, ker so današnji zakoni in priloge temu sistemu.

Gotovo soglašate, da stvari kakor stoje danes, ne morejo iti prav dolgo naprej. Nekaj je treba storiti. Ozreti se je treba na politično situacijo.

Zadnji kongres v Washingtonu, kakor tudi razne državne postavodaje niso sprejele nobenih zakonov, ki bi definitivno ustavili profitarstvo. Vse te postavodaje so vprašnje o visokih cenah za živila popolnoma ignorirale. Republikanci in demokratje, ki bi morali služiti ljudstvu, za kar so nastavljeni in plačani, se niti ne zganejo.

Kot državljanka Zedinjenih držav boste morali nekaj storiti, da se te neznosne gospodarske razmere izpremenijo.

Vaša prilika bo dne 2. novembra, ko bodo predsedniške volitve in volitve za kongresnike, senatorje, sodnike in druge javne nastavljenice v postavodajo. Ti, ki bodo izvoljeni, bodo vaši postavodajalci. Od teh bo odvisno, ali naj se profitarstvo nadaljuje ali ne.

Ali boste poslali v postavodajo zopet republikance in demokrate, ki so se izkazali, da podpirajo in ščitijo profitarstvo?

Čas se bliža, ko bo treba z njimi obračunati. Naše postavodajalce moramo enkrat za vselej prepričati, da jih postavlja ljudstvo zato, da varujejo ljudske interese, ne pa za to, da gredo na roko ljudem, ki jim je lastni profit vse.

Stranka, ki je bila vedno za družbo, v kateri naj se blago ne proizvaja za profit, temveč za uporabo, je bila Socialistična stranka.

Da se to doseže, zagovarja Socialistična stranka podružabljenje železnic, rudnikov, mesnic, mlinov, oljnih vrelcev in vseh takih temeljnih industrij, od katerih zavisi blagostanje ljudstva. Vse te industrije bodo operirane za koristi vseh, ne pa za profite nekaj posameznikov.

Če je v vaši naselbini socialistični klub, ki spada k Jugoslovanski socialistični zvezi, se mu pridružite. Tam dobite vse nadaljna pojasnila o kretnjah in nalogah socialistične stranke.

Ob enem ne pozabite oddati svoj glas dne 2. novembra za socialistične kandidate. Profitarstvo moramo odpraviti z zakoni.

Vprašanje demokracije in plutokracije ni mogoče rešiti kompromisno. Demokracija pomeni moč ljudstva — to, kar je v ljudeh; plutokracija pomeni moč kapitala — to, kar je v dolarju. Zavzeti se moramo za eno ali za drugo: postaviti človeka nad dolar, ali pa dolar nad človeka. Pod sedanjim sistemom je dolar nad človekom; socialisti hočejo postaviti človeka nad dolar.

Glad, Nevednost, Strah.

(Z ruskega).

Narod ima tri sovražnike. Njegov prvi sovražnik je glad, drugi je nevednost, tretji strah.

Glad ga je potisnil na stopinjo živali, strašno in težko je njegovo breme, silni so udarci knute. Narod trpi oblit s krvjo in zaeno s solzami pije to kri.

Glad tira kmeta in delavca, moža in ženo, starce in deo na robski trg in prisili jih, da kriče:

Kupite delavca! Mi prodajamo vse, kar imamo — telo, dušo in zavest!

Kupite poceni — mi vam bomo delali do skrajnosti; kopali se bomo v znoju; vrgli bomo jarem na svoj vrat . . . poljubovati vam hočemo noge . . . Kupite delavca! — poceni, poceni . . .

Ne zahtevamo dosti — samo malo kruha, da ne poginemo gladi; samo nekaj cap, da pokrijemo naga telesa.

Narod trguje.

In prihiteli so grabeži, bogati in mogočni ljudje. Vedno hite drug za drugim in kupujejo delavsko silo in delavsko dušo . . .

Polni so zavodi, fabrike in rudniki.

Stok in jok se razlega povsod.

A mnogo jih je ostalo — nekupljenih. Bogatini in mogočnejši so jih ostavili za rezervo, da lahko porečejo svojim sužnjem: "Pazite, drugače vzamemo druge na vaša mesta" samo da bodo bolj gurali in da bodo bolj — občutljivi . . .

Za lačne — ni rešitve.

Glad kliče na pomoč tifus, kolero, kugo in lačnim — odleže.

In narod stoka in plaka.

•

Drugi sovražnik naroda je nevednost.

Bogatini imajo svoj pič.

Mize se šibijo jestvin, potokoma teče vino. Svojim psom vržejo več kakor pa ljudem — sužnjem.

Njih obleke blišče zlata in dijamantov, z oči jim sije zadovoljnost .

Njih otroci so zdravi, oblečeni, nasičeni.

Na tisoče delavcev pa dela celo življenje, da nabavijo otrokom bogatinov lene igrače.

Po fabrikah se suši in počasi vene na tisoče delavskih otrok, revnih, bosih in lačnih.

Žene delavcev so deklet. Ne bi jim bilo treba delati, toda čim je kupljen delavec, kupljena je tudi njegova žena, kupljeni so njegovi otroci.

Narod vse to vidi, na si misli: Tako mora biti — on je gospodar, a jaz njegov podložnik — hlapec. Tako razmišlja in to veruje, ker je nezaveden.

Pridejo ponje in mu govorijo: Mi vemo, da vaše veselje in kraljestvo je v nebesih, da zadnji bodo tam gori prvi. In zato, ker vam tako govorimo — vi nam plačate del svojega truda.

Narod posluša in veruje.

Zvija se mu telo na poljanah in v rovih, v vročini in mrazu, v tvornicah se napaja s strupenim

zrakom, kakor krt rije po bogataških njivah, samo da plača odmerjeni delež božjim služabnikom.

Narod dela vse to, ker je neveden in nezaveden.

Pridejo mogočni gospodarji sveta in mu rečejo: Mi te branimo pred tvojimi sovražniki, da zamoreš svobodno delati. Zato je tvoja dolžnost, da to plačaš. Svoje sinove nam pa moraš dajati za vojno proti sovražnikom.

Narod veruje.

Koplje se v svoji krvi, da zamore plačati davke in poslati svoje otroke v gotovo smrt.

Narod dela vse to, ker je neveden in nezaveden .

In vsi živijo od žuljev njegovih rok, vsi sedijo na njegovem vratu — fabrikant in spahija, pop in uradnik: vsi se redijo z njegovo krvjo.

Prezirajo ga, teptajo z nogami in zasramujejo ga z beračem.

A narod — to dobro in naivno dete — ne razume, ne ve, da vsi ti lenuhi, njegovi kupei, lastniki njegovega telesa in duše, so ljudje, proti katerim bi se moral boriti na življenje in smrt — ne ve, da je potrebno uničiti gospodarje, izenačiti bogastvo in uvesti popolno svobodo.

Narod stoka in trpi.

•

Tretji sovražnik naroda je strah.

Stati pred žarečim plavžem, iz katerega šviga plamen in milijone isker, delati v mračnih rudnikih, kjer se lahko vsak čas zruši strop, kjer neprestano preti požar in smrtonosni plini — tega se delavski narod ne boji.

Ubijati in klati v vojni, izpostavljati samega sebe sovražnim kroglijam — njega ni strah.

Toda pod udarci svojega gospodarja, spahije, fabrikanta in uradnika narod udano molči, tresoč se strahu.

Krađejo mu zemljo in prodajajo kot vsako stvar. Kapitalistična skladišča so polna hrane, a narod gladuje in — molči.

Cela mesta in vasi trpijo, da jih tlači en sam človek. Tisoči se bojujejo par ljudi; bojujejo se vstati proti njim in jim vzeti nazaj ukradeno zemljo; bojujejo se, pognati trote z njih razbojniških brlogov in jih prisiliti, da povrnejo, kar so jemali stoletja.

Narod molči in miruje kakor zakovan vsled strahu.

•

Na vislice, na morišča vodijo njegove sinove, ki so ljubili svoj narod in vzbujali v njem pogum in silo.

Narod stoji v gručah naokrog .

Ali niti ena roka se ne gane, da bi udarila na morilce in da bi se s svojimi sodrugi boril za svobodo, enakost in bratstvo.

•

Tri največje sovražnike ima narod: — glad, nevednost in strah.

Kadar bo voda gorela, bo sprava med delom in kapitalom mogoča. Kadar bodo vsi ljudje deležni kulture, jo bodo tudi vsi znali ceniti.

Še nekaj o sto procentnem amerikanizmu.

Nedavno je odbor za amerikanizacijo razpravljaj, kaj naj prav zaprav pomeni 100% amerikanizem, o katerem se sliši zadnje čase na vseh koncih in krajih, toda do zedinjenja tega termina ni prišel. Kaj je pravzaprav sto odstotni amerikanizem?

Čudna fraza je to, ki je ni mogoče definirati v današnjih dneh z zadovoljstvom. Ko so govorili o amerikanizmu James Otis, Patrick Henry, Daniel Webster, Thomas Jefferson in Abraham Lincoln, so naglašali vedno svobodo in enako priliko za vse, da si delajo ekzistenco, ne pa posebnih privilegijev; obsojali so nepravico, sovražili despotizem in monopol ter se borili za svobodo. Značilno je, da moderni politikarji ne opisujejo amerikanizma v teh terminih hrepenenja človeškega duha po sreči, ampak v smislu bank in profitov.

To nam daje ključ do pojmovanja o 100% amerikanizmu današnjih dni. Senatni dokument št. 259 nam pokazuje praktično stran sto odstotnega amerikanizma, ko odkriva nekaj sto odstotnih Amerikancev. Ena družba v jeklarski industriji je na podlagi tega poročila naredila leta 1917, 212,584% dobička. Njen čisti dohodek na \$5000 investirane ga kapitala je bil \$14,549,952.00.

Drugi izkaz v tem poročilu pokazuje dobiček, ki so ga imela podjetja leta 1917, kakor sledi:

Nekatere trgovine s suhim blagom do	9,826%
Premogarske družbe do	7,856%
V mesarski industriji	4,244%
Izdelovalci pohištva	3,295%
Mlini za moko	2,628%
Konzervatorji sočnatih jedil in sadja	2,032%
Predilnice	1,770%
Stavbeniki	1,390%

Poleg teh splošnih odstotkov dobička raznih podjetij, so naredile Cluet Peabody Co. v letu 1919 175% več dobička, kakor pa l. 1918; International Paper Co., je naredila v periodi od 1916-19 487% več dobička na svoj kapital, kakor leta 1915; Amoskeag Mfg. Co. je naredila leta 1919 811% več profita, kakor pa leta 1917; United Drug Co. je naredila leta 1918 148% več dobička, kakor leta 1916; Tobacco Products Co. je naredila leta 1918 1,547% več dobička, kakor leta 1914; dobiček United Fruit Co. je bil leta 1919 večji za 547% od onega iz leta 1914; American Linseed Co. je naredila leta 1918 780% več dobička, kakor leta 1916; Central Leather Co. je naredila leta 1919 288% več dobička, kakor leta 1914 itd. itd.

Vsi tukaj prizadeti privatni podjetniki so gotovo 100% Amerikanci, ker znašajo njihovi čisti dobički ne samo 100% ampo par sto in celo na tisoče odstotkov. Če se sodi Amerikanizem po odstotkih dobičkov — in tako se danes razlaga vsaj od ljudji, ki imajo take dohodke — tedaj delavci, ki nimajo teh dobičkov, res niso 100% Amerikanci.

UTRINKI.

POLJAKI, ki so vsled nevarnosti pred rusko armado, ki je bila skoro že v predmestjih Varšave, preselili razne vladne urade in arhive v Poznaj, so sedaj v ofenzivi in so za enkrat rešili svoje glavno mesto pred rusko okupacijo. Hipna prememba situacije na bojiščih okoli Varšave je mnogim uganka. Iz vseh poročil je bilo sklepati, da je poljska armada poražena, popolnoma desorganizirana in nesposobna za nadaljne boje. Le v Parizu so še upali, da so Poljaki dovolj močni ubraniti Varšavo. Kakor so bila poročila nejasna in pretiravana preje, tako so tudi sedaj. Nekateri časnikarski dopisniki poročajo, da so Rusi popolnoma poraženi, njihove čete razkropljene, ruski vojaki razstrgani in izstradani in se radi predajajo Poljakom, ki so baje vjeli že do 60 tisoč ruskih vojakov. Iz ruskih virov zadnje dneve ni poročil, za kar se imamo zahvaliti cenzuri v zavezniških državah, ki ne izroča ruskih brzojavk časopisju. Kljub uspehom poljske armade pod vodstvom francoskih generalov, (in ti uspehi so danes še dvomljivi) ne bodo mogli Poljaki odločilno poraziti Rusije. Lahko podaljšajo vojno in s tem trpljenje ruskega in poljskega naroda, z nadaljevanjem vojne lahko še bolj povečajo evropski kaos, toda koncem konca bodo vendarle poljski imperialisti tisti, ki bodo morali popustiti. Možno je, da bo v kratkem sklenjen mir, kajti v Minsku se je zadnji teden pričelo s pogajani med rusko in poljsko komisijo za premirje. Ruski pogoji za premirje so v izčrpu sledeči: Popolno priznanje poljske neodvisnosti. Rusija ne bo zahtevala nobene denarne odškodnine. Meja poljske države ostane kot so jo določili zavezniki z dodatnim teritorijem v okoliščini Bialostoka in Holma. Poljska mora znižati število svoje armade na 50.000 mož, poleg tega se naj organizira civilna milica iz delavstva, in se ga oboroži, ki bi imelo nalogo skrbeti za red in varnost ljudstva. Demobilizacija mora biti zvršena tekom enega meseca po podpisnem premirju. Demobilizacijo vojne industrije, razorožitev in prenehati z nadaljnim importiranjem municije iz inozemstva. Sovražnosti na fronti morajo prenehati v 72 urah po podpisu premirja. Nadalje zahteva Rusija, da mora poljska preškrbeti zemljišča pohablencem, ranjenem in družinam padlih poljskih vojakov na bojiščih. Ta zemljišča bi morala poljska vlada odvzeti veleposestnikom. Poljska mora zgraditi mostove, železniške tire in pota v tistih ruskih krajih, ki jih je imela okupirana poljska armada in jih razdeljala pri svojem umikanju. Nadalje zahteva svoboden prehod skozi Poljsko do Baltika in v Nemčijo, dati mora svojim državljanom politično in vojaško amnestijo in objaviti zapisnike in pogodbo take, ko je podpisano premirje. V Londonu priznajo, da so ti pogoji zmerni in reakcionarna čikaška Tribune niše, da tudi zahteva za razdelitev zemlje ni pretirana. Z razlastitvijo veleposestnikov bi izginila močna klika, ki hoče napraviti iz Poljske avtokratično, militaristično državo. To je tudi vzrok, da

žele Rusi na mesto veleposestnikov ustvari v poljski državi razred malih kmečkih posestnikov, ki bi dali državi boljši pogoj za demokratično razvijanje.

Poljski vojaki so v boju z Rusi, toraj so ruski sovražniki. Ampak Rusi kljub temu zahtevajo zanje zemljo, kar je popolnoma nov pojav v zgodovini mirovnih pogajanj. Stare tradicije so s tem prelomljene kar je tudi znak nove dobe in "boljševiškega barbarizma", ki hoče pomagati svojemu sovražniku do boljšega življenja po sklenjenem miru.

KARL HUSZAR, bivši ogrski ministerski predsednik, je prišel pred nekaj tedni v Zedinjene države z namenom, da bo tu vodil propagando za sedanjí režim ogrskih krščanskih teroristov. V načrtu so bili shodi v raznih krajih Zedinjenih držav, toda Huszar je moral pobrati šila in kopita ter odpotovati od kjer je prišel.

Razne ogrske organizacije so zahtevale od urada za priseljevanje, naj se Huszarja takoj deportira, in ob enem so želele od ameriške vlade pojasniti, zakaj in kako je prišel v to deželo predstavnik države, s katero so Zedinjene države nominalno še vedno v vojni. Organizacije ogrskih židov so protestirale proti govorniški turi Huszarja in vse delavsko časopisje širom Zedinjenih držav je dvignilo energičen protest proti temu možu, ki je soodgovoren za stotine življenj ogrskih delavcev, ki so jih pomorili ogrski krščanski reakcionarji. Huszar je spoznal, da je najboljše, ako se vrne in to je tudi storil. Predno je odšel, je še podal buržvaznemu časopisju izjavo, da ni tako brutalen, kakor ga slikajo njegovi sovražniki in da ni v svojem življenju še nikogar ubil, niti mačke. Hvalil je sedanji ogrski režim in svaril Ameriko, naj bo na straži proti boljševiški nevarnosti, ki jo je treba z vsemi sredstvi iztrebiti, kjerkoli se že pojavi.

Mogotei, ki so na krmilu, res ne ubijajo sami svojih nasprotnikov in tudi Huszarju verjamemo, da ni lastnoročno ubijal socialistov in komunistov in jih metal v Donavo. Tudi ruski car ni sam igral vloge rablja. Ampak taki reakcionarni mogotei so na krmilu sistema, ki sloni na brutalnem zatiranju, umorih in nasilstvih in zanje so odgovorni tisti, ki so na krmilu.

Huszarjev slučaj bo imel eno dobro posledico: Dokazal je tistim okrvavljenim evropskim reakcionarjem, ki so nameravali priti v Ameriko, da bodo dobili slab sprejem in bodo raditega rajše ostali doma.

V ZEDINJENIH DRŽAVAH je po izjavi davčnega urada 20.000 milijonariev, ki štejejo s svojimi družinami 50.000 ljudi. Vojna za demokracijo je pomagala mnogó ljudem do milionskega premoženja. Leta 1918 je bilo 16.000 milijonariev in tri leta pozneje smo jih imeli že 4.000 več. To je zanimiva statistika za tiste, ki trdijo, da so sedanjo draginjo potrebščin zakrivili delavci, ker zahtevajo vedno večje plače. Če bi človek čital samo glasila kapitalističnih krogov, bi dobil utis, da bodo ameriški bo-

gataši kmalo obubožali medtem ko bodo delavci postali denarni aristokratje.

NEWYORŠKA Standard Oil Company bo razdelila med svoje delničarje za sto petdeset milijonov dolarjev novih delnic iz svojega dobička. Ako bi to svoto plačala v obliki dividend, bi bili to dohodki, ki so podvrženi dohodninskemu davku. Če se jim izplača v delnicah, se davku izognejo. To je sto procentni amerikanizem ameriških profitarjev.

Reveži, ki imajo po par tisoč dolarjev dohodkov na leto, se ne morejo izogniti dohodninskemu davku. Korporacije, ki napravijo na sto milijone dobička, ga pa enostavno spremene v nove delnice in naznanijo davčnim oblastim, da so povečale svoj kapital. Te delnice razdele med svoje člane namesto dividend, vlada pa je prikrajšana za milijone dolarjev dohodkov, ki jih mora potem iskati pri ljudstvu. Razsodbo, da delnice niso podvržene dohodninskemu davku, je izdalo svoječasno vrhovno sodišče in kapitalistično časopisje je prešlo preko nje brez kritike. Tako se godi v deželi, kjer sede v kongresu delavski "prijatelji", ki pa za svoje delo niso odgovorni delavstvu. Čas je, da se ameriško ljudstvo zdrami in pomete z zastopniki privatnih interesov. Pri jesenskih volitvah ima to priliko.

EN HLEV IN EN PASTIR. V začetku avgusta so v Lambethu v Angliji zborovali škofje anglikanske cerkve, ki so izdali na vse krščanske cerkve apel za združenje v eno cerkev. Apel je v prvi vrsti naslovljen na pravoslavno cerkev in na katoliško cerkev, ki naj bi se združile z ostalimi protestantovskimi verskimi sektami v eno religiozno organizacijo.

Glasovi, ki izražajo željo za združenje razkopanih krščanskih sekt in ver v eno zgradbo na razmajani Petrovi skali, so prišli po zadnji vojni že večkrat na površje. Katoliška cerkev je izgubila skoro ves svoj vpliv na svetovno politiko, pravoslavna cerkev pa je bila z rusko revolucijo popolnoma potisnjena v ozadje. Politične vloge, ki jih igrajo razne protestantovske sekte, so majhne. Od ljudstva prihaja vedno manj prispevkov in cerkve so bolj in bolj odvisne od podpore kapitalističnih interesov. Duhovščina mora vzgajati maso, ki prihaja v cerkve, v duhu lojalnosti do gospodarjev. Ustanavljati mora organizacije, ki naj bi bile protiutež socialističnim organizacijam. Katoliško časopisje v Ameriki, in tudi drugod, kakor tudi časopisje drugih ver, je skoziinskož prežeto s hlapčevskim duhom do posedujočega razreda. Dobe se duhovniki, dasiravno so redki, ki se zgražajo nad hlapčevanjem cerkve posvetnemu mamonu. Ako pa kak duhovnik preglasno izraža svoje nezadovoljstvo, je njegova kariera v cerkvi uničena, ker izžemalci ljudske krvi ne puste, da bi oznanjali Kristov nauk pastirji, ki so nelojalni denarni oligarhi. Tako se tudi za gibanjem za združenje vseh krščanskih cerkev skriva mednarodni kapitalizem, ki vidi podaljšanje življenja za svoj sistem v tem, da se iz obstoječih cerkev zgradi ena ogromna religiozna zgradba, ki bi na-

daljevala s poneumnjevanjem mase. Kamarila v Vatikanu ne nasprotuje ideji združenja, pač pa je že dala razumeti, da hoče tudi v združenih cerkvi ohraniti nadvlado. Ker pa vlada med duhovščino raznih krščanskih ver velika nekrščanska ljubosumnost, ne bo združevalna akcija uspela tako, kot žele njeni propagatorji.

Francoski reakcionarji hočejo obnoviti vpliv Vatikanu in katoliško časopisje poje slavo Franciji, ki je baje zopet postala zvesta materi cerkvi. Za stvarjo pa se skrivajo popolnoma drugi nameni. Pred vojno je bila Avstro-Ogrska nekaka pokroviteljica katoliške cerkve in papežev vpliv se je vedno čutil v vladnem aparatu avstrijske birokracije in na habsburškem dvoru. Kot pokroviteljica cerkve je Avstrija skušala s pomočjo papeža pridobiti vpliv v državah, v katerih žive katoliške manjšine in v orentu. To dedščino Avstrije bi sedaj rada dobila Francija — za kapitalistične namene. Ugled Španije, ki je sedaj edina večja država, v kateri je papeževa moč še odločilna, je majhen, zato pa bi se rad Vatikan naslanjal v svoji politiki na moč kake vplivnejše države in ta naj bi bila Francija. Za katoličane je vendarle žalostna resnica, da se moč edino zveličavne rimske cerkve ne obnovi več in zato tudi v Vatikanu prav resno mislijo na združenje s "krivoverskimi" verami. Ampak vse to ne bo ozdravilo sedanjih jetičnih cerkva, kajti tudi med tisto ljudstvo, ki je danes še versko, prihaja nov duh, ki se upira hlapčevanju za tuje interese.

VZGLEDU angleškega delavstva je sledila tudi Chicago Federation of Labor, ki je sprejela resolucijo, v kateri zahteva generalni štrajk v slučaju, da dajo Zedinjene države Poljski oboroženo pomoč. V resoluciji se navaja, da bo ameriško delavstvo zavzelo enake korake kakor delavstvo Anglije in Francije, da se prepreči vojno zavezništvo proti "ruski sovjetski vladi, ki je vlada delavcev za delavce" in proglasilo splošno stavko, ki bo trajala toliko časa, da vlada preneha z oboroženimi sovražnostmi proti Rusiji. Resolucija je bila soglasno sprejeta. Veliki meščanski dnevniki so jo v svojih člankih najstrožje obsodili in svarili delavstvo, naj ne skuša izsiliti svojih zaključkov s takimi sredstvi, kakor je generalni štrajk, nego se drži zakonitih potov v svojih akcijah. Podobne resolucije so bile sprejete tudi v raznih drugih industrialnih mestih in gospodje profiterji s strahom opazujejo, kako se vrši revolucija med delavstvom samim, to je, revolucija v možganih. Delavstvo je spoznalo, da je faktor, ki ima pravico odločati o vprašanju vojne ali miru in odločalo bo, kadar bo to spoznanje predrlo med delavstvom popolnoma. Grmenje ultraradikalnih radikalcev ne pomeni nič. Mnogo pa pomeni močna, disciplinirana, organizirana masa izobraženega delavstva. Kadar bomo dosegli to, bomo imeli tudi v tej deželi "vlado delavstva za delavstvo".

SOCIALISTIČNA stranka je ponovno nominirala tistih pet socialističnih poslancev newyorške legislature, ki jih je imenovana zbornica izključila

zato ker so socialisti. Volilni boj bo vodila z vso energijo proti združenim silam starih strank.

V. Berger, ki je bil že dvakrat izključen iz kongresa, je ponovno kandidat socialistične stranke za kongresnika v Wisconsinu.

COX, predsedniški kandidat demokratske stranke, je obdolžil republičansko stranko, da zbira fond \$15,000,000 za volilno kampanjo, kar pomeni, da hoče republičanska stranka kupiti predsedniško službo za svojega kandidata. Na to izjavo je odgovoril odbor republičanske stranke v državi Ohio, da podpirajo Coxovo kandidaoturo mednarodni bankirji z Wall Street v interesu Wilsonove lige narodov, za katero stoji demokratska stranka, medtem, ko ji republičanska nasprotuje. Bankirji delujejo za izvolitev demokratskega predsednika in demokratske večine v kongresu, ki bo pripravljena glasovati za vstop Združenih držav v Ligo narodov, kar bo v interesu ameriških velefinančnikov, kajti Amerika bo kot članica Lige narodov lahko boljše protektirala ameriški kapital v inozemstvu. Taka očitanka med republičansko in demokratsko stranko so absurda, kajti danes ve lahko vsak politični otrok, da sta obe stranki podpirani od privatnih interesov in ako se ta podpora nenadoma umakne, bi sploh ne mogle eksistirati.

V Bruslju, v Belgiji, je bil za 23. julija tega leta sklicana konferenca mednarodnih finančnikov, katerih naloga je bila, da se posvetujejo glede naraščajoče draginje, ki je zavzela po vojni mednarodni značaj, in da najdejo sredstva za remediuro.

Vzroki draginji so seveda mnogovrstni. Ena faza tega vprašanja ima opraviti z naraščajočim kreditom. Vse glavne države — in teh je 30 — so pokrivalo svoj denar, ki je bil v cirkulaciji pred vojno s 70 odstotki zlata, med tem ko ga krijejo danes komaj s 13 odstotki. Vsled tega ta denar, ki je danes v cirkulaciji, ne more kupiti toliko, kakor je kupil pred vojno. Izravnanje teh razmer je narodnega in mednarodnega značaja; zato je ta problem tudi narodnega in mednarodnega značaja.

Nekateri upajo, da bodo ekonomski, ki so se sešli, iznašli kak eliksir, ki naj uredi mednarodni finančni status quo. Toda kako bodo rešili vprašanje o koncentriranju kapitala, ki se je zadnje čase nagromadil v rokah posameznikov, kakor nikdar prej, je težko razumeti.

Nobenega dvoma ni, da bodo koncem konca kapitalisti privolili delavcem izboljšanje delovnih razmer in tudi povišanje plače; da, še več, proglašali bodo svoje delavce za del svoje družine, za katero je treba očetovsko skrbeti; da je treba skrbeti zanje kakor za dober avtomobil, za konje, za kokoši in drugo domačo žival, ki se izplača. Samo enega kapitalisti ne bodo dovolili nikdar — to je, da postanejo delavci lastniki svojega orodja in svojega dela. — To si bo moralo delavstvo izvojevati samo potem gospodarske in politične organizacije.

Glasovi iz našega gibanja.

Ely, Minn. — Priloženo pošiljam deset novih naročnikov, ki so mi jih dali prijatelji lista in me obenem tudi "pokreagli", češ, da sem preveč "len" pri agitaciji za nabiranje naročnikov Proletarcu. Obljubljam, da bom v bodoče aktivnejši.

To agitacijo smo priredili na pikniku društev, ki so združena v organizaciji Slov. nar. doma. Piknik se je vršil na Sandy Pointu. Zabava je bila izvrstna, udeležba pa bi bila lahko boljša. Ljudje pač ne čutijo navdušenja za vodo, ki se jo prodaja pod raznimi imeni na piknikih, pa pijejo raiše doma "praskovca". Naš Slovenski dom nas stane \$7500; od te svote dolgujemo še \$2000 in upamo, da bo izplačana v par mesecih. Vsa društva, ki so udeležena pri Domu, so se izrekla na svojih sejah, da bo njihovo članstvo plačevalo še skozi šest mesecev po 50c na člana v fond za Dom. Potem bomo dihali prostejše in bomo lahko posvetili naše energije delu za strokovno in politično organizacijo. — J. Teran.

Na naš apel za nabiranje naročnikov Proletarcu se je odzval tudi Frank Faletich z Milwaukee, Wis., ki je poslal šest naročnin in \$9.50 listu v podporo, ki jih je nabral okoli slovenskih delavcev. Želeti bi bilo, da bi se lotili agitacije za razširjenje Proletarca v Milwaukee tudi drugi sodrug, kajti naselbina je velika in list bi se lahko mnogo bolj razširil kakor je, če bi bilo nekoliko več volje za agitacijo.

MNENJA NAŠIH NAROČNIKOV O PROLETARCU.

"Ker se zaradi prenapetega konservatizma danes več ne strinjam z načeli "Proletarca", Vas prosim, da mi ustavite list, kadar poteče ta naročnina. — J. Zdidaršič, Mexico, D. F."

"... Priznavam, da mi je "Proletarec" potreben kakor vsakdanji kruh, ker je ta list eden prvih borcev za delavski razred in učitelj našega proletarijata. Priloženo pošiljam obnovitev celoletne naročnine. — A. Walencich, Morgantown, W. Va."

"Tu Vam pošiljam obnovitev celoletne naročnine. Naročen sem na štiri slovenske liste, toda nobeden se mi ne zdi za slovensko delavstvo tako potreben, kakor "Proletarec". Vsebinska lista je vredna, da bi jo moral vsakdo prebrati. Znano mi je, da so pri izdajanju Proletarca velike težkoče, ki pa bi se dale premagati, če bi naše delavstvo znalo ločiti dobro od slabega čtiva in se zavzelo za ta list kakor bi se lahko. Žalostno dejstvo pri vsem tem je, da se tako malo zanima za list, ki ga vzgaja; to je, ako bi delavstvo list naročilo in čitalo, bi se lahko trdilo, da je izobraženo in napredno. Obrekovati list in njegove sotrudnike je lahka stvar. Težje ga je čitati. In zato se ga od večine delavstva ne čita — pač pa se ga obrekuje. Tak je naš današnji delavski narod. Vinko Ločnikar, Weleetka, Okla."

IZVLEČEK ZAPISNIKA SEJE EKSEKUTIVE J. S. Z. DNE 20. AVGUSTA 1920.

Navzoči so Mary Aučin, Godina, Aleš, Lucieh, Taucher, Udovič, Gottlicher, Skubie, Zajec, Cainkar in Petrich. Predseduje Aleš. Zapisnik zadnje seje se sprejme kot je bil čitan. — Tajnik pojasnjuje, da se ta izredna seja vrši največ radi dogovorov s sodrugom J. Ovnom, ki naj bi sprejel službo organizatorja v J. S. Z., in pa radi poročila nadzornega odbora, ki je pregledal polletne račune in bo dal o njih poročilo tej seji. — Tajnik prečita pismo sodruga Ovna, ki se tiče vožnih stroškov iz San Franciska do Chicago. Eksekutiva na svoji zadnji seji teh stroškov ni jemala v poštev, toda ker se od nje ne more pričakovati, da bi jih plačal sam, dovoli eksekutiva, da se mu za pokritje delnih stroškov plača \$80. Lucieh sugerira, da ako Oven sprejme službo organizatorja, naj bi pričel z delom v Colorado in potem v Kansasu, predno bi šel na vzhod. Razprave se udeleži več sodrugov, ki navajajo, da je za organizatorja potrebno, da se seznani v podrobnostih z delom v JSZ. Poleg tega je sedaj polje v Kansasu za organizacijsko delo neugodno vsled politične razkosanosti tamošnjega delavstva najsibo med našim in drugimi narodi. — Tajniku se naloži, naj dobi od socialistične stranke vse potrebne informacije o njenem organizacijskem delu v državah, v katerih namerava naša Zveza vršiti propagando potom organizatorja za pojačanje JSZ., da se bo mogla na ta način vršiti med stranko in nami boljša kooperacija. Sklene se, da gre najprej v Pennsylvanijo. — Za nadzorni odbor sta podala finančno poročilo JSZ. za prvo polovico leta sodruga Taucher in Udovič, ki po prečitaniu računov izjavljata, da so zvezine poslovne knjige in računi v najlepšem redu. Poročilo se vzame na znanje. — Tajnik poroča, da so kopije teh računov poslane na vse tajniške klubov. Dalje poroča, da se je ustanovil nov socialistični klub v E. Moline, Ill., katerega tajnik je sodrug Justin Zajec, ki je bil svoječasno tajnik kluba La Salle, Ill. — Tajnik priporoča, naj se izda v srbo-hrvatskem jeziku nekaj tisoč iztisov strankine platforme za leto 1920, ki naj bi jo rabili srbo-hrvatski klubi in po možnosti slovenski klubi za predsedniško kampanjo. Sklenjeno, da se za enkrat tiska 5000 iztisov. Nadalje se sprejme tajnikova sugestija, naj naša Zveza izda pamflet z vsemi potrebnimi informacijami o dobavi državlanskih papirjev, vse važne informacije in gradivo pa naj dobi iz Washingtona, D. C. — Tajnik poroča, da je sedaj v delu letak za agitacijo med slovenskim delavstvom k predsedniškim volitvam. Tega letaka se bo tiskalo 15.000 iztisov. — Sklenjeno, da se stopi v tesnejše korespondenčne stike z ljudmi, ki so bili svoječasno aktivni v našem gibanju, da se jih pridobi za ustanovitev novih socialističnih klubov. — Zaključek seje.

Tajništvo JSZ.

ZNAKI PREDSEDNIŠKE KAMPANJE 1920.

se dobe pri Jugoslovanski socialistični zvezi, 3639 W. 26 street, Chicago, Ill., po sledečih cenah:

"Debs—Stedman" znaki po 10c komad; za socialistične klube po 7c komad;

"We want Debs" znaki se dobe po isti ceni v različnih množinah.

Naročite jih takoj! Tajništvo J. S. Z.

LISTU V PODPORO.

Milwaukee, Wis. — F. Faletich, \$1; F. Bohinc, 50c; Anton Rifel, 50c; Louis Martinčič, 25c; Anton Lavrič, 50c; John A. Bambich, 25c; John Kobe, 50c; John Jančar, 25c; John Smobi, 25c; Martin Savine, 25c; Anton Magister, \$2; Anton Bučar, \$1; Anton Zajnar, \$1; Andrej Juvan, 25c; Anton Kvas, 50c; Neimenovan, 25c; Frank Coff, 25c; skupaj.....\$ 9.50

Chisholm, Minn. — Po en dolar: Jos. Ule, Fred Baušell, V. Zarich, Steve Stonich; po 50c: John Krže, Frank Godeša; Frank Petrovich, 30c; skupaj 5.30

Detroit, Mich. — Vasa Perinac, \$2; po \$1: Milan Stojadinov, Milovoj Pejački; John Gudel, J. Movhsity; Milan Kaztic, 25c; po 50c: Ivan Mikitich, S. Sredich, Dragomir Stojadinov, Vlado Milich, Frank Gomilin, skupaj..... 8.75

Cleveland, O. — Matevž Mesec, \$2; po \$1: Martin Bajc, Anton Ukmar; po 50c: Frank Estanek, Jos. Furlan, Matt Estenik, Paul Slabe; po 25c: Jos. Wardian, John Bajt, Anton Nagode, Martin Filipič, John Suhadolnik, Jos. Vidargar, John Homave, John Laznik, skupaj 8.00

Cleveland, O. — Lawrence Gorjup, \$5; Louis Terbežnik, \$1; skupaj..... 6.00

Buffalo, N. Y. — Alois Zakrajšek, \$1; Frank Likar, 25c; A. Farkas, 25c; skupaj..... 1.50

Middle Branch, O. — Joe Petek, \$1; Tony Čeh, \$1, skupaj 2.00

Columbus, Kans. — Frank Čemažar, \$1; Frank Padar, 50c; skupaj 1.50

Johnstown, Pa. — Društvo sv. Alojzija št. 36, KSKJ., \$5; med članstvom nabrano \$6.91; skupaj 11.91

Andrew Kolnik, Mobile, W. Va.,50

Mihael Pogorelec, Boone, Colo., 1.00

Anton Vičič, Chicago, Ill., 1.00

Valentine Maisel, Detroit, Mich.,50

Anton Šular, Gross, Kans.,50

Frank Verbajs, Uniondale, Pa.,50

John Sirca, Dayton, O., 1.00

M. Stichauner, Hudson Hights, N. J.,50

Andrew Iliersich, Panama, Ill.,45

John Kobetic, Chicago, Ill., 1.50

Frank Zajec, Chicago, Ill., 1.00

Skupaj \$62.91

Zadnji izkaz 122.05

Skupaj \$184.96

(Za slučaj, da so v imenih kake pomote, naj nam prizadeti to sporoče, da se popravijo. — Upravništvo.)

DETROITSKIM SODRUGOM.

Prihodnja seja slov. socialističnega kluba št. 114, J. S. Z. se vrši dne 11. septembra (drugo soboto v mesecu) v klubovih prostorih na 424 Ferry Ave. — Na dnevnem redu bo več važnih stvari, ki se morajo rešiti. Udeležite se seje polnoštevilno in pripeljite s seboj svoje prijatelje. Učvrščujmo našo postojanko s tem, da ji pridobivamo novih članov. — Organizator.

PEVSKI ZBOR "SVOBODA"

v Detroitu, Mich., priredi v nedeljo dne 5. septembra v svojih prostorih (Victoria Hall), 424 Ferry Ave. E. **VINSKO TRGATEV**, na katero vabimo vse tukajšnje sodruge in naše somišljenike, da se je udeleže. Za razvedrilo in postrežbo bo dobro preskrbljeno. — Na veselo svidenje. — E. B. tajnik.

SLADKOR se je pocenil! Kadar čitamo, da se kaka potrebščina poceni, se nam zdi, kakor da poslušamo pravljice z drugega sveta. Mesec za mesecom so se višale cene življenskim potrebščinam in tako tudi sladkorju od 5 na 31 funt. Časopisje sicer večkrat poroča, da se je ta ali ona stvar pocenila, toda trgovci ne vedo nič o tem in zahtevajo stare ali pa še višje cene.

Vseeno, razne veletrgovine, ki so nakupile ogromne množine sladkorja, apelirajo na vlado, naj jih reši izgube pri sladkorju, ker so ga plačale dražje kakor je sedanja cena. Vlada jim morda ne bo prišla na pomoč, ker bi pri ljudstvu naletela na odločen protest. Ampak že to, da se veletrgovski spekulant obračajo na vlado za protekcijo svojih profitov, meče čudno luč na ameriško vlado. Drugod se ljudstvo obrača na vlade, naj jih varujejo pred profitarji, tu pa verižniki zahtevajo od vlade, naj jih varuje pred znižanjem cen njihovemu blagu.

V AMERIKI imenujejo izdajatelji svoje liste kaj radi delavske, pa mislijo, da je s tem opravičena vsaka neumnost, ki tiči v njih. "Za delavca mora biti list "domač", priprosto, ne pa "učen" in visok" — to je njihova filozofija. In menda se niti ne spomnijo, kako žalijo s tem ravno delavstvo. Kajti to, kar imenujejo domače in priprosto, je v resnici le pisava brez jedra, brez misli in brez navajanja na mišljenje. Delavci imajo lahko pomankanje znanja; zato pa vendar niso tako neumni, da bi jih bilo treba krmiti s samimi neumnostmi. Če je njihovo znanje pomanjkljivo, česar večinoma niso sami krivi, ima ravno časopisje nalogo, da jim pomaga do boljšega znanja. Utrjevati nevednost s praznimi čenčami je zločin nad narodom.

Zakoni kapitalistične družbe so: "Delaj ali nogini;" toda za nekaj ljudi se čitajo ti zakoni: "Lastni in živjaj." Ti ljudje so seveda iziema. Velikansko večino ameriškega ljudstva zadena prva razlaga.

Kdor krivi hrbet, se ne sme čuditi, da bo tepen.

Slov. delavska

podporna zveza

Ustanovljena dne 26.
avgusta 1906.Inkorporirana 22. aprila
1909 v državi Penn.

Sedež: Johnstown, Pa.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: IVAN PROSTOR, 6120 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 113, West Newton, Pa.

Glavni tajnik: BLAS NOVAK, 634 Main St., Johnstown, Pa.

1. Pom. tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa.

2. Pom. taj. ANDREJ VIDRICH, R. F. D. box 4, Johnstown, Pa.

Blagajnik: JOSIP ŽELE, 6502 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Pom. blagajnik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. 2, Box 27, Bridgeport, O.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadzor. odbora: IGNATZ PODVASNIK, 5315 Butler St., Pittsburgh, Pa.

1. nadzornik: SOPHIA BIRK, 6006 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

2. nadzornik: IVAN GROSELJ, 885 137th St., Cleveland, O.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBERŽAN, Box 135, West Mineral, Kans.

1. porotnik: BRANC TEROPČIČ, R. 1, Bonanza, Ark.

2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 S. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Glavni urad: 634 Main St., Johnstown, Pa.

URADNO GLASILO: PROLETAREC

3639 W. 26th St., Chicago, Ill.

Cenjena društva, oziroma njih uradniki, so uljudno prošeni pošiljati vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošlje edino potom Poštinih, Expresnih, ali Bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov. Nakaznice naj se naslovljajo: Blas Novak, Union National Bank in tako naslovljene pošiljajo z mesečnim poročilom na naslov gl. tajnika.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kake pomanjkljivosti, naj to nemudoma naznanijo uradu glavnega tajnika, da se v prihodnj. popravi.

Little Falls, N. Y. — Nemila smrt nam je vzela iz naše srede sobrata Ivana Lukana, doma iz Rovt v Sloveniji. Rojen je bil leta 1884. V Pennsylvaniji zapušča sestro in dva brata, stariše in eno sestro pa v domovini, ako še žive. Pokojnik je bil večletni član društva Združeni Slovenci, št. 121, S. D. P. Z.

V domovini je bil zaposlen na Vrhniki kot strojar. Kot mnogo drugih, je moral tudi on nositi vojaško suknjo Franc Jožefove armade.

Tu je delal v tovarnah, zadnja leta pa se je bavil s kmetijstvom. Na kmetijo blizu tega mesta se je podal z rojakom Jakopom Furlanom, da si zagotovi boljšo bodočnost in tako sta delala skupaj do 13. avgusta, ko ga je doletela usodepolna nesreča. Nabiral se jabolka z drevesa in pri tem delu padel tako nesrečno, da si je prebil lobanjo in zlomil

desno roko. Umrl je dva dni pozneje v bolnišnici. Bil je dober član društva in splošno priljubljen. Naše članstvo mu bo ohranilo blag spomin, sorodnikom pa izrekamo naše sožalje. — Frank Malovasic, tajnik.

Southview, Pa. — Opozarjam članstvo društva Rdeči Prapor, št. 153, SDPZ., na sklep zadnje redne seje, ki se glasi, da se bo postopalo strogo po pravilih s tistimi člani, ki se ne udeležijo vsaj vsake tretje redne seje. Člani naj vpoštevajo točko v pravilih, ki zahteva od članstva SDPZ., da se udeležuje vsaj vsake tretje redne seje, drugače zapadejo kršitelji te točke suspenziji. In suspendiranje je hud udarec za prizadete v slučajih bolezni. — Peter Perenič, tajnik.

Brezzy Hill, Kans. — Naznanjam članstvu društva št. 30, SDPZ., naj se v bodoče obrača v vseh društvenih zadevah na novoizvoljenega tajnika na naslov: Karl Divjak, R. R. 2, Box 414, Mulberry, Kans. — Martin Juznik, bivši tajnik.

Tajnikom društev SDPZ.

Pri spremembah naslovov tajnikov, ki prejemajo glasilo SDPZ., je potrebno, da sporočite upravništvu takoj stari in novi naslov. Ako je pri društvu izvoljen nov tajnik, naj se nam takoj sporoči naslov starega in novega tajnika. Na ta način bodo tajniki glasilo redno prejemali. — Upravništvo.

Imena in naslovi uradnikov
društev S. D. P. Z.

za leto 1920.

Boritelj, šte. 1, Conemaugh, Pa.

Predsednik: Fr. Drenel, 453 Chestnut St.; tajnik: Bl. Bresovšek, box 302; blagajnik: Martin Jager, box 302. Vsi v Conemaugh, Pa. Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani av. Alojzija.

"Pomočnik", št. 2, Johnstown, Pa.

Predsednik: John Zupan, 417 Woodland Ave.; tajnik: Joseph Budna, 420 Ohio St.; blagajnik: Michael Cenc, R. 7, box 11. Vsi v Johnstown, Pa. Seja vsako prvo nedeljo v Slov. Delavskega Doma.

"Zaveznik", št. 3, Franklin Conemaugh, Pa.

Predsednik: Mike Vadnjal, Park Hill, Pa.; tajnik in blagajnik: Louis Krašna, box 218, Conemaugh, Pa. Seja vsako prvo nedeljo v Slov. Izobraževalnem Domu.

"Zavedni Slovenec", št. 4, Lloydell, Pa.

Predsednik: Jožef Meden, box 41; tajnik: George Jakopin, box 76; blagajnik: Frank Kotar, box 76. Vsi v Lloydell, Pa. Seja vsako 1. nedeljo.

Nova Doba, št. 5, Ralphton, Pa.

Predsednik: John Divjak, box 56; tajnik: Paul Les, box 87; blagajnik: Martin Korošec, box 255. Vsi v Ralphton, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo.

"Zvesti Bratje", št. 6, Garrett, Pa.

Predsednik: Anton Istenič; tajnik in blagajnik: John Kralj, box 227. Vsi v Garrett, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo.

"Jednost", št. 7, Claridge, Pa.

Predsednik: Matija Regina; tajnik: Mihael Baloh, P. O. box 212; blagajnik: John Zagorec, box 324. Vsi v Claridge, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo ob 2. pop. v Slov. Narodnem Domu.

"Planinski Raj", št. 8, Dawson, N. Mex.

Predsednik: Frank Košir; tajnik in blagajnik: John Krivic, Vsi box 992, Dawson, N. Mex. — Seja vsako 3. nedeljo.

"Zavedni Stajerci", št. 9, Johnstown, Pa.

Predsednik: Karol Cerjak; tajnik: Stefan Debeljak, R. F. D. 7, box 55; blagajnik: James Lorenzo, R. F. D. 7, box 55. Vsi v Johnstown, Pa. — Seja vsako tretjo nedeljo v Celisu, Pa.

"Jasna Poljana", št. 10, Brownfield, Pa.

Predsednik: Jos. Picelj; tajnik: Anton Steršaj, b. 454, Uniontown, Pa.; blagajnik: John Rukše, br. 443, Uniontown, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v Braunwick Hotel, Uniontown, Pa.

"Zarja Svobode", št. 11, Dunlo, Pa.

Predsed.: Andrej Milavec, box 1; tajnik: Frank Kavcic, b. 155; blagajnik: John Zakrajšek, box 243. Vsi v Dunlo, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v dvorani Izobraževalnega društva Vihar.

"Danica", št. 12, Heilwood, Pa.

Predsednik: Frank Korele, box 74; tajnik: Joseph Tomašin, box 35; blagajnik: Frank Korele, box 74. Vsi v Heilwood, Pa. — Seja vsako 2. ned. v mes. v prost. Jos. Tomašina.

"Večernica", št. 13, Baggaley, Pa.

Predsednik: Joseph Skoda; tajnik: Jacob Povše, box 141, Hostetter, Pa.; blagajnik: Joseph Zahlik, R. F. D. 1, b. 82-a, Latrobe, Pa. Seja vsako drugo nedeljo ob 2. popol. v Slov. Hrv. N. Domu, Hostetter, Pa.

"Složni Bratje", št. 14, Orient, Pa.

Predsednik: Paul Dunkovac; tajnik: Ivan Erjavec, box 52, Orient, Pa.; blagajnik: Anton Kovačič, box 154, Orient, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v Republic, Pa.

"Slovan", št. 15, Sopris, Colo.

Predsednik: Anton Marinčič; tajnik: Silvester Berantin, Vsi box 192, Sopris, Colo. — Seja vsako prvo nedeljo ob 9. uri zjutraj v prostorih sobrata Ivan Kencilja v Piedmont, Colo.

"Bratstvo", št. 16, Buxton, Iowa.

Predsednik: Frank Kristof, box 24; tajnik: Ferdinand Kočvar; blagajnik: Felix Raspotnik, Vsi R. 1, Eddyville, Iowa. — Seja vsako drugo nedeljo v prostoru sobrata Felix Raspotnika.

"Zora", št. 17, Akron, Mich.

Predsednik: Gasper Volk; tajnik in blagajnik: Anton Maurich, box 102, Vsi v Akron, Mich. — Seja vsako prvo nedeljo.

"Združeni Bratje", št. 18, Braddock, Pa.

Predsednik: John Germ, 507 Chary Way; tajnik: John Rednak, 1109 Woodway Way; blagajnik: Frank Saje, 609 N. Main St. Vsi v Braddock, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v litvinski dvorani, 818 Washington Avenue.

"Nada", št. 20, Huntington, Arkansas.

Predsednik: John Morse; tajnik: Frank Herman, box 237; blagajnik: Matija Podobnik, box 36, Vsi v Huntington, Arkansas. — Seja vsako tretjo nedeljo v žalski dvorani.

"Sokol", št. 21, West Mineral, Kansas.

Predsednik: Vinc. Zalokar; tajnik in blagajnik: Louis Zupančič, L. box 138, Vsi v Mineral, Kans. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v Pete Russellovi dvorani v E. Mineral, Kans.

"Od boja do zmage", št. 22, La Salle, Ill.

Predsednik: Ignac Jordan; tajnik: Frank Gergović, 835 Crosat St., La Salle, Ill.; blagajnik: Joe Brezovar, 2128 — 8th St., Peru, Ill. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob 1. uri pop. v Slov. Nar. Domu.

"Slovenski Bratje", št. 23, Coketon, W. Va.

Predsednik: Louis Bartoli, box 481; tajnik: Fr. Kocian, box 272; blagajnik: Jos. Modik, box 517, Vsi v Thomas, W. Va. — Seja vsako 1. ned. v mes. v Comp. dvorani.

"Ilirija", št. 24, Iselin, Pa.

Predsednik: Ivan Suštar, box 52; tajnik: Math. Zadravec, box 211; blagajnik: Michael Lončar, box 257, Vsi v Iselin, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v prostorih sobr. I. Rogelj.

"Delavec", št. 25, Rock Springs, Wyo.

Predsednik: Joe Porenta; tajnik: Mat. Leskovec, box 547; blagajnik: Mathew Ferlić, 211 Sherman St. Vsi v Rock Springs, Wyo. — Seja vsako drugo nedeljo v Slovenskem Domu.

"Smarnica", št. 26, Export, Pa.

Predsednik: Fr. Nagoda, b. 192; tajnik: Math Torkar, b. 417; blagajnik: Anton Martinšek, b. 125, Vsi v Export, Pa. — Seja vsako tretjo nedeljo v Red Eagle dvorani.

"Mirosljub", št. 27, Diamondville, Wyo.

Predsednik: John Kočvar, b. 71; tajnik: Vincenc Lumpert, b. 52; blagajnik: Math Brunske, b. 85, Vsi v Diamondville, Wyo. — Seja vsako prvo nedeljo v Slovenskem domu v Diamondville, Wyo.

"Jutrarnja Zarja", št. 29, Meadow Lands, Pa.

Predsednik: Anton Premro; tajnik in blagajnik: Andrej Posega, box 575, Vsi v Meadow Lands, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v Slov. Izobraž. Domu.

"Trpin", št. 30, Breezy Hill, Kans.

Predsednik: J. Homec, box 160; tajnik: Karol Divjak, b. 414 (Breezy Hill); blagajnik: Josip Zibert, box 115, Vsi R. F. D. 2, Mulberry, Kansas. — Seja vsako tretjo nedeljo dop. v A. Kurentovi dvorani, Breezy Hill.

"Dani se", št. 31, Roslyn, Wash.

Predsednik: Luka Notar; tajnik in blagajnik: Anton Adamich, b. 16, Vsi v Roslyn, Wash. — Seja vsako prvo nedeljo ob 2. uri pop. pri bratu A. Adamich.

"Zeleni vrt", št. 32, Palisades, Colo.

Predsednik: Anton Kladok; tajnik: Matija Debelak, b. 628; blagajnik: Jernej Benedik, box 674, Vsi v Palisades, Colo. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v prostorih Jakob Trojar.

"Slovenska Zastava", št. 33, Jenny Lind, Arkansas.

Predsednik: Louis Grlic, box 86; tajnik: Frank Grlic, b. 106; blagajnik: Frank Kline, box 117, Vsi v Jenny Lind, Ark. — Seja prvo nedeljo ob 10. uri dop. v društ. dvorani.

"Edinost", št. 34, Yukon, Pa.

Predsednik: Anton Kafferle, box 195; tajnik: John Maren, b. 193; blagajnik: Frank Medved, b. 40, Vsi v Yukon, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo ob 10. uri popoldne v Yukon Society Hall, št. 1.

"Planinski Raj", št. 35, Lorain, Ohio.

Predsednik: Jos. Urdšič; tajnik: Jacob Hlepar, 1649 E. 31st St.; blagajnik: Ivan Primožič, 1712 E. 31st St. Vsi v Lorain, Ohio. — Seja vsako drugo nedeljo v prostorih g. Viranta, 1700 Globe Ave.

"Zdržitelj", št. 36, South Fork, Pa.

Predsednik: Jakob Govekar, box 565; tajnik: Jacob Rupert, 112 Maple St.; blagajnik: Mirko Grgrurich, b. 495, Vsi v So. Fork, Pa. — Seja vsako tretjo nedeljo v dvorani Slov. Izobraž. Doma.

"Ljubljana", št. 37, Barberton, O.

Predsednik: Frank Škraba, 520 Van St.; tajnik: Andrew Repar, 1109 N. 4th St.; blagajnik: John Zupce, 1109 N. 4th St. Vsi v Barberton, Ohio. Seja vsako drugo nedeljo ob 2. uri popol. na 1109 N. 4th St.

"Dobri Bratje", št. 38, Bridgeport, Ohio.

Predsednik: Viktor Salar, RFD. 2, b. 26; tajnik: Martin Kos, RFD. 2, box F; blagajnik: Franc Vočko, box 462, Vsi v Bridgeport,

Ohio. Seja vsako prvo nedeljo ob 8. uri popoldne v društveni dvorani, Baydsville, Ohio.

"Prva Zvezda", št. 39, Darragh, Pa.

Predsednik: Ivan Rušič, Darragh, Pa.; tajnik: Ivan Bahor, box 116, Darragh, Pa.; blagajnik: Ignac Založnik, L. Box 8, Arona, Pa. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2. uri popold.

"Orel", št. 40, West Newton, Pa.

Predsednik: Andrej Povirk, box 27; tajnik: Andrej Ogrin, RFD. 2, b. 131-b; blagajnik: Jožef Zorko, RFD. 2, box 113, Vsi v West Newton, Pa. — Seja vsako četrto nedeljo popoldne za prihodnji mesec v Slov. Domu v Collinsburg.

"Slovenski Bratje", št. 41, Cleveland, O.

Predsednik: John Požar; tajnik: Martin Martinšek R. 2, box 84 A., Berford, O.; blagajnik: Frank Kokotec, 8103 Marble ave., Cleveland, O. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Slov. Nar. Domu.

"Mladi Slovenec", št. 42, Oglesby, Ill.

Predsednik: Frank Hladnik; tajnik: Hubert Dular, box 197; blagajnik: Joe Legan, b. 11, Vsi v Oglesby, Ill. — Seja vsako prvo nedeljo v dvorani Mihael Preskar.

"Sava", št. 43, Portage, Pa.

Predsednik: Karol Mejak; tajnik: Frank Zaman, B. D. 1, b. 83; blagajnik: Jos. Bozich, R. D. 1, b. 5, Vsi v Portage, Pa. — Seja vsako 2. ned. v mes. v dr. dvorani Martindale.

"Prešeren", št. 44, Cliff Mine, Pa.

Predsednik: Alojzij Vidmar, box 57; tajnik: Frank Pivk, box 15; blagajnik: Ferdinand Pregel, box 17; Vsi v Cliff Mine, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 10. uri dop. v Narodni dvorani.

"Mirni Dom", št. 45, Johnstown, Pa.

Predsednik: Ignatz Pečjak; tajnik: Joseph Intihar, 404 Eight ave.; blagajnik: Jos. Rovar, 193 Birch Ave. Vsi v Johnstown, Pa. Seja vsako prvo nedeljo v dvorani Sv. Cirila in Metoda.

"Zveza", št. 46, Alix, Arkansas.

Predsednik: John Kranjc, RFD. b. 110; tajnik: Mat. Znidarski, RFD., box 79; blagajnik: Jurij Kokal, RFD., box 75, Vsi v Alix, Ark. — Seja vsako drugo nedeljo.

"Slovenski Bratje", št. 47, Avella, Pa.

Predsednik: Martin Obed, b. 167; tajnik: Mary Obed, b. 167; box 167; blagajnik: John Vidmar, b. 75, Vsi v Avella, Pa. — Seja vsako drugo nedeljo.

"Slovenski Mladenci", št. 48, Aurora, Ill.

Predsednik: Frank Stapanić; tajnik: Anton Sustaršič, R. D. 1, box 218; blagajnik: , 635 Aurora ave. Vsi v Aurora, Ill. — Seja vsako drugo sredo v mes. v Fox River Social Klub.

"Proletarec", št. 50, Franklin, Kans.

Predsednik: Anton Seljak, box 56; tajnik: Gasper Leskovita, box 289; blagajnik: Frank Leskovitz, box 44, Vsi v Franklin, Kans. Seja vsako prvo nedeljo v John Krenker dvorani.

"Delavec", št. 51, Cleveland, O.

Predsednik: Frank Budič, 1163 E. 58 St.; tajnik: Ivan Zalete, 1009 E. 66 St.; blagajnik: John Prostor, 6120 St. Clair Ave. Vsi v Cleveland, Ohio. Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 9. uri popoldne v Slov. Nar. Domu St. Clair ave.

"Ljubljanski Grad", št. 52, DeKalb, Ill.

Predsednik: Pavel Košir, 1403 State St.; tajnik: Franc Keršič, 1317 Market St.; blagajnik: Franc Prebil, 1142 Market St. Vsi v DeKalb, Ill. — Seja vsako drugo nedeljo pri sobratu Fr. Keršič.

"Slovenski bratje", št. 53, Fairpoint, Ohio.

Predsednik: M. Šimwiv, box 105; tajnik: Anton Zagorc, b. 251; blagajnik: Franc Kosa, box 105, Vsi v Fairpoint, Ohio. — Seja vsako drugo nedeljo v mesecu pri sobratu J. Lekšan.

"Vrh Planin", št. 55, Crabtree, Pa.

Predsednik: Martin Jereb, box 92; tajnik in blagajnik: Andrej Jereb, box 92, Vsi v Crabtree Pa. — Seja vsako drugo nedeljo v prostorih sobrata Andr. Jereb.

"Združeni Slovani", št. 56, Pittsburgh, Pa.

Predsednik: Anton Dekleva; tajnik: Joseph Dekleva, 5438 Dresden Alley; blagajnik: Vincent Arh, 1 Rickenbach St. N. S. Vsi v Pittsburgh, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob 9. uri popoldne v K. S. D. v Pittsburgh, Pa.

"Čaven", št. 57, Wooster, Ohio.

Predsednik: Martin Čermel; tajnik: Ciril Stihl; blagajnik: Frank Čermelj, Vsi box 239, Wooster, Ohio. — Seja vsako prvo nedeljo v prostorih sobrata Martina Čermelja.

"Rudar", št. 58, Canmore, Alta, Canada.

Predsednik: Mihel Brijš; tajnik in blagajnik: Anton Polutnik, box 185, Canmore, Alta, Canada. — Seja vsako drugo nedeljo v prostorih sobrata Anton Polutnik ob 2. uri popoldne.

"Slovenski Fantje", št. 59, Maynard, Ohio.

Predsednik: Jos. Bajda, b. 55; tajnik: Max Jerchin, box 254; blagajnik: Joseph Bajda, b. 55, Vsi v Maynard, O. — Seja vsako drugo nedeljo v dvorani g. J. Hrabaka.

"Slovenski Tabor", št. 60, Moon Run, Pa.

Predsednik: Mihael Jerala, b. 217; tajnik: Frank Mochnik, b. 133; blagajnik: Frank Avbelj, b. 135, Vsi v Moon Run, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob 1. uri popol. v društveni dvorani.

"Napredni Slovenci", št. 61, Gary, Ind.

Predsednik: Joseph Balkovatz; tajnik: John Slane, 1105 Jefferson St.; blagajnik: Sam Bunjevac, 1105 Jefferson St. Vsi v Gary, Ind. — Seja vsako 2. nedeljo v prostorih sobrata Ignac Prosenik, 1113 Jefferson St.

"Žensko društvo 'Sokol', št. 62, Cleveland, Ohio.

Predsednica: Anne Erbeinik; tajnica: Franciška Trbešnik, 6615 Bonna Ave.; blagajnica: Franiška Lauše, 6121 St. Clair Ave. Vse v Cleveland, O. — Seja vsaki prvi ponedeljek v mesecu v Slov. Narodnem Domu.

"Adamich in Lunder", št. 63, Hackett, Pa.

Predsednik: Anton Zrinšek; tajnik: Anton Zrinšek, box 88; blagajnik: Frank Mejak, box 46, Vsi v Finleyville, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo.

"Bratoljub", št. 64, Milwaukee, Wis.

Predsednik: Ivan Sem, 542 So. Pierce St.; tajnik: Frank Marib, 542 S. Sierce St.; blagajnik: Vincenc Ritonski, 299—3. Ave. — Vsi v Milwaukee, Wis. — Seja vsako drugo nedeljo v dvorani Martin Bevk, 479 National avenue.

"Bodočnost", šte. 65, Staunton, Ill.

Predst.: Anton Buchar; tajnik: Anton Cop, box 216; blagajnik: Frank Paulich, b. 313. Vsi v Staunton, Ill. Seja vsako 2. nedeljo v mes.

"Franz Shuhmeier", šte. 66, Yale, Kans.

Predsednik: Jozef Kotnik; tajnik: John Jandic, R. R. 6; blagajnik: Martin Kozuh, R. R. 8. Vsi v Pittsburg, Kans.—Seja vsako 2. nedeljo v mesecu ob 2. popol. v John Dollar-jevi dvorani.

"Narodna Slova", šte. 67, Seminole, Pa.

Predsednik: Nikolaj Zvonarig, box 68, Distant, Pa.; tajnik: Mike Buretic, b. 55, Seminole, Pa.; blagajnik: Anton Jankel, box 55, Seminole, Pa.—Seja vsako prvo nedeljo pri Emil Ganotzi.

"Združeni Balkan", šte. 68, Clinton, Ind.

Predsednik: Jos. Vidmar, l. b. 441; tajnik: Ignac Musar, box 441; blagajnik: Frank Bregar, l. b. 787.—Vsi v Clinton, Ind. Seja vsako 4. ned. v mes. pri Mr. Charles Moskovich, N. 7th St. ob 9 dopoldne.

"Orel", šte. 69, Madrid, la.

Predsednik: Frank Omerzu, R. 2, b. 32A; tajnik in blagajnik: Anton Aušič, R. 2, box 38. Vsi v Madrid, la.—Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani Schneider.

"Zvesti bratje", šte. 70, New Derry, Pa.

Predsednik: Jozef Pavlič; tajnik: Jakob Pinoza, box 75; blagajnik: John Prah, b. 41. Vsi v New Derry, Pa.—Seja vsako prvo nedeljo ob 2. uri popoldne v prostorih sobrata Jakob Pinoza v New Derry.

"Delavec naprej", šte. 71, Bessemer, Pa.

Predsednik: Joseph Jereb; tajnik: Daniel Perman, b. 291; blagajnik: Anton Katič, b. 86. Vsi v Bessemer, Pa.—Seja vsako prvo nedeljo v prostorih sobrata Martin Moxi v Bessemer, Pa.

"Kosciusko", šte. 72, Bankhead, Alta, Canada.

Predsednik: John Janota; tajnik: Frank Dzierwa, b. 537; blagajnik: Peter Kubany, box 40. Vsi v Bankhead, Alta, Canada. Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu.

"Pod Triglavom", šte. 73, Smithfield, Pa.

Predsednik: John Nečemer; tajnik: Frank Klemenc, R. D. 2, b. 129; blagajnik: John Eržen, R. R. 2, b. 128.—Vsi v Smithfield, Pa.—Seja vsako drugo nedeljo v prostorih Fr. Klemenc h. št. 86.

"Kranjski prijatelji", šte. 74, Falls Creek, Pa.

Predsednik: Louis Slak, box 201; tajnik: Louis Slak, box 201; blagajnik: Sophia Urbanč, box 568.—Vsi v Falls Creek, Pa.—Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. popol. v prostorih sobrata Alojzij Urbanč, 35 Tenery Road.

"Naprej do Zmaga", šte. 75, Wyano, Pa.

Predsednik: John Renko, tajnik: John Renko, b. 432; blagajnik: Frank Ravnikar, b. 283. Vsi v Wyano, Pa.—Seja vsako prvo nedeljo ob 9. uri zjutraj v družbeni hiši šte. 96.

"Slovenska Cvetlica", šte. 76, Adamsburg, Pa.

Predsednik: John Jakič; tajnik: Frank Menart, box 135; blagajnik: John Grum, box 21. Vsi v Adamsburg, Pa. Seja vsako 2. nedeljo v mesecu.

"Svern Premogar", šte. 77, Superior, Wyo.

Predsednik: John Jeraša, b. 425; tajnik in blagajnik: Andy Kotal, box 425; Vsi v Superior, Wyo.—Seja vsako tretjo nedeljo ob 10 uri dopol. v Frank Krašovec dvorani.

"Slovenija", šte. 78, Miller Run, Pa.

Predsednik: Ignatz Pakj; tajnik: Frank Sadar; blagajnik: Frank Sadar. Vsi box 1, Miller Run, Pa.—Seja vsako prvo nedeljo v mesecu pri sobratu Anton Beršan.

"Bonalski Slovenci", šte. 79, Bon Air, Pa.

Predsednik: Peter Bukovec; tajnik: Anton Zalar, b. 131, Conemaugh, Pa.; blagajnik: Ivan Milavec, Bon Air, Pa., RFD 2, Johnstown, Pa.—Seja vsako drugo nedeljo ob 2. uri popl. v lastnem domu v Bon Air, Pa.

"Sloga", šte. 80, Philadelphia, Pa.

Predsednik: Anton Omerzu; tajnik: Rudolf Omerzu; blagajnik: Michael Omerzu. Vsi 2123 E. Huntington St., Philadelphia Pa.—Seja vsako drugo nedeljo v mesecu.

"Prvi Maj", šte. 81, Bishop, Pa.

Predsednik: Jozef Rožanc; tajnik: Andrew Renko, box 143, Cecil, Pa.; blagajnik: Ivan Murgel, b. 138, Cecil, Pa.—Seja vsako tretjo nedeljo ob 2. uri pop. v S. N. D. v Bishop, Pa.

"Jezero", šte. 82, Ringo, Kans.

Predsednik: Mihail Pernel, b. 33; tajnik: Math. Šetina, box 116; blagajnik: Frank Dremlek, b. 268. Vsi Ringo, Kansas.—Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 9. uri dopoldne v dvorani Konsumnega društva.

"Terbanska Dolina", šte. 83, Cleveland, O.

Predsednik: Anton Smith; tajnik: Jacob Crnilogar, 1027 E. 61st St.; blagajnik: Anton Kabič, 1001 E. 61st St. Vsi v Cleveland, Ohio. Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v Gordinavi dvorani št. 2. ob 9:30 dopoldne.

"Radnici naprej", šte. 84, Farmington, W. Va.

Predsednik: Geo. Kasunič; tajnik: Mata Lauš; blagajnik: Vid Kasunič. Vsi box 623, Farmington, W. Va.—Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu v hiši šte. 46.

"Napredek", šte. 85, Skidmore, Kans.

Predsednik: Simon Repovše, R. R. 1, Weir, Kans.; tajnik in blagajnik: Ant. T. Jamnik, R. R. 3, box 63, Columbus, Kans.—Seja vsako drugo nedeljo v mesecu pri J. Zakrabskeu.

"Naprej", Livingston, Ill., št. 86.

Predsednik: Mike Cirar, b. 106; tajnik: Rudolf Pavliha, box 226; blagajnik: Mihail Stražič, box 677. Vsi v Livingston, Ill.—Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 10. uri dop.

"Rudeči prapor", šte. 87, Bentleyville, Pa.

Predsednik: Andrej Lovšin, b. 683; tajnik in blagajnik: Alojzij Humar, box 108. Vsi v Bentleyville, Pa.—Seja vsako drugo nedeljo v mesecu pri sobratu Jos. Milanichu.

"Naprej", šte. 88, Nokomis, Ill.

Predsednik: George Plahutnik, box 531; tajnik in blagajnik: Ivan Kranjc, box 672, Nokomis, Ill.—Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu ob 2. uri popold. pri sobr. John Krains.

"Slovenec", šte. 89, Eckhart Mine, Md.

Predsednik: Anton Urbas, box 27, Valle Summit, Md.; tajnik: Frane Posenel, RFD. 1, Eckhart Mine, Md.; blagajnik: Anton Ko-

mac, b. 56, Eckhart Mine, Md.—Seja vsako drugo nedeljo v mesecu ob 2. uri popold. pri sobr. Frank Poženel.

"Vstanite bratje", šte. 90, Gross, Kans.

Predsednik: Ivan Erjavec, b. 52; tajnik in blagajnik: Frank Homar, box 95; Vsi v Gross, Kans.—Seja vsako drugo nedeljo v mesecu.

"Gorjanski hrib", št. 91, Greensburg, Pa.

Predsednik: Tomaž Šifler, b. 140; tajnik: Jos. Šume, R. 1, b. 6; blagajnik: Franc Pirc, R. 1, b. 6. Vsi Greensburg, Pa.—Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob 10. uri dop. v Mrs. Mihevc dvorani v Haydenville.

"Združeni Slovani", šte. 92, Girard, Kans.

Predsednik: Anton Potisek, R. 4, b. 133; tajnik: Frank Kravanja, R. 4, box 304; blagajnik: Karol Vodišek, RR. 4, b. 40. Vsi v Girard, Kans.—Seja vsako 3. ned. v mes. v dvorani G. M. Božič, Edison.

"Zmaga", št. 93, Bryant, Okla.

Predsednik: Frank Pirman, b. 170, Bryant, Okla.; tajnik: Anton Potokar, b. 110, Bryant, Okla.; blagajnik: Joseph Mernuh, box 90, Bryant, Okla.—Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Union Hall, Victoria Camp.

"Sv. Barbara", št. 95, Standardville, Utah.

Predsednik: Marko Petrič, b. 1621; tajnik: Leo Pirnat, box 1654; blagajnik: Marko Petrič, box 1621. Vsi v Standardville, Utah.—Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v prost. sobr. Joe Brodnik.

"Svobodni bratje", šte. 96, Duluth, Minn.

Predsednik: Ivan Pikuš, 9717 McCuen St.; tajnik: Frank Piškur, 308—37th Ave. W.; blagajnik: Michael Spehar, 403—97th Av. W. Vsi v New Duluth, Minn.—Seja vsako 3. nedeljo v mesecu v prostorih sobr. J. Pikuša.

xx št. 97, Rhone, Pa.

Predsednik: Alojz Grošel, 322 Front St.; tajnik: Frank Pipan, 142 Espy St.; blagajnik: Mihail Jarh, 142 Espy St. Vsi v Rhone, Pa.—Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v prostorih Rudolf Paulič, 320 Front St.

"Slovenska Zdržičev", št. 98, Standard, Ill.

Predsednik: Ivan Stare, box 232; tajnik in blagajnik: Ivan Urbančič, box 302. Vsi v Standard, Ill.—Seja vsako prvo nedeljo po 15. v dvorani Viljem Konstantine.

"Tiha Dolina", šte. 99, Herminie, Pa.

Predsednik: Frank Hribar; tajnik: Frank Sternman, box 287; blagajnik: Frank Vozel, b. 347. Vsi v Herminie, Pa.—Seja vsako 3. nedeljo v mes. pri sobr. Jos. Batiz.

"Zvezda", šte. 100, Forest City, Pa.

Predsednik: Lorenc Kotar, box 246; tajnik: Matija Kamin, box 491; blagajnik: Martin Muchitz, box 537. Vsi v Forest City, Pa.—Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v mestni dvorani.

"Združeni se Slovenec", šte. 101, Midway, Pa.

Predsednik: John Leskovec, box 78; tajnik: Martin Strupek, box 285; blagajnik: Jakob Rupnik, b. 462. Vsi v Midway, Pa.—Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani SNPJ.

"Vodnik", šte. 102, Farrell, Pa.

Predsednik: Matevž Steblaj, b. 841; tajnik: Jernej Okorn, 1108 Beechwood Ave.; blagajnik: Jozef Germ, box 194. Vsi v Farrell, Pa.—Seja vsako 1. nedeljo v mesecu ob 2. uri pop. v S. D. Domu, 1112 Beechwood Ave.

"S. Ana", št. 103, East Helena, Mont.

Predsednica: Helena Risa, box 27; tajnica: Ivana Andolšek, box 162; blagajnica: Marija Rzigler, box 82. Vse v East Helena, Mont.—Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v cerkveni dvorani.

"Sv. Barbara", šte. 104, Luzerne, Pa.

Predsednik: Jozef Berlic, 871 Walnut St.; tajnik: Ant. Osolnik, 868 Bennett St.; blagajnik: Joiseph Šperlik, 864 Bennett St. Vsi v Luzerne, Pa.—Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani "Firemen's Bldg."

"Rdeči Orel", št. 105, White Valley, Pa.

Predsednik: Frank Kern, S. R. box 88; tajnik: Anton Rozima, S. R. No. 1, box 142; blagajnik: Andrej Bogataj, S. R. box 12. Vsi v Export, Pa.—Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Kr. Slov. Domu, White Valley.

"Livada", št. 106, Bear Creek, Mont.

Predsednik: M. Rihar, b. 57; tajnik: Frank Golob, box 220; blagajnik: Jozef Tomičič, box 68. Vsi v Bear Creek, Mont.—Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Slovenski Dom", št. 107, Homer City, Pa.

Predsednik: Filip Krasek, box 265; tajnik: Anton Glavan, box 275; blagajnik: Martin Kovač, R. 2, b. 97. Vsi v Homer City, Pa.—Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Slov. N. D.

"Triglav", šte. 108, Chisholm, Minn.

Predsednik: Karol Praznik, 230 W. Pine St.; tajnik: Frank Podlugar, b. 714; blagajnik: Rudolf Robnik, 318 W. Spruce St. Vsi v Chisholm, Minn.—Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v dvorani Jan Grahek.

"Nova Domovina", šte. 109, Cherokee, Kans.

Predsednik: Leopold Preložnik, box 278; tajnik: Ivan Telban, b. 169; blagajnik: Frank Premk, box 21. Vsi v Cherokee, Kans.—Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Slovenska Navada", šte. 110, Hartford, Ark.

Predsednik: Frank Dolinšek, box 39; tajnik: Ivan Zimmerman, RFD 1, b. 2, West; blagajnik: Jos. Hribar, box 1. Vsi v Hartford, Ark.—Seja vsako 1. nedeljo v mesecu pri sobr. J. Hribar.

šte. 111, Duryea, Pa.

Predsednik: Ivan Grošel, 276 Columbia St.; tajnik: Fr. Cahevan, 276 Columbia St.; blagajnik: Jakob Breclnik, 198 Cherry St. Vsi v Duryea, Pa.—Seja vsako prvo sobota v mesecu v John Wasta Hall.

"Triglav", šte. 112, Detroit, Mich.

Predsednik: Anton Jancič, 519 Kern Ave.; tajnik: Jos. Božič, 161 Victor Ave. H. P.; blagajnik: Martin Kral, 161 Victor Ave. H. P. Vsi v Detroit, Mich.—Seja vsako 1. nedeljo v mesecu v Victoria Hall, 424 Ferry Ave. E.

"Sloga", šte. 114, Blockton, Ala.

Predsednik: Joseph Kren, P. O. B. 23 W; tajnik: J. Kulovita, Box 253, West; blagajnik: Joseph Skok, P.O.B. 367. Vsi Blockton, Ala.—Seja vsako prvo nedeljo v mesecu pri sobr. J. Kulovita.

"Svoboda", št. 116, Willock, Pa.

Predsednik: Ivan Janc, box 85; tajnik: Anton Sotler, box 212; blagajnik: Frank Kafelc, b. 244. Vsi v Willock, Pa. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu v dvorani Willock Social Ass'n.

"Za združenje", šte. 117, Broughton, Pa.

Predsednik: Mihael Mall, box 155; tajnik: John Dolinar, b. 35; blagajnik: Ivan Gitnik, box 186. Vsi v Broughton, Pa. Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Sv. Barbara", št. 118, Fleming, Kans.

Predsednik: Joseph Gerant; tajnik: Anton Skubie, RR 2, box 64, Pittsburg, Kans; blagajnik: Fr. Linc, RR 2, Cherokee, Kans. — Seja vsako 1. nedeljo v mesecu v Fr. Špeharjevi dvorani.

"Svoboda", št. 119, Jack's Ville, Kans.

Predsednik: Jakob Baloh, RR 8, box 88; tajnik in blagajnik: Jak Selak, RFD. No. 8, box 92. Vsi v Pittsburg, Kans.

"Slovenski Bratje", št. 120, Gilbert, Minn.

Predsednik: Frank Podria, box 94, Gilbert, Minn.; tajnik: Frank Press, box 827 Gilbert, Minn.; blagajnik: Jerney Maček, box 133, McKinley, Minn. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu.

"Združeni Slovenci", št. 121, Little Falls, N. Y.

Predsednik: Frank Borštnar; tajnik: Mr. Malevasi, box 827; blagajnik: Anton Mlinar, 3 Cord St. Vsi v Little Falls, N. Y. — Seja vsaka prvo nedeljo v mesecu.

"Jugoslavija", št. 122, Imperial, Pa.

Predsednik: Joseph Ule, box 91; tajnik: Anton Tauzelj, box 62; blagajnik: Jakob Dolinar, box 226. Vsi v Imperial, Pa. — Seja vsako 2. ned. ob 10 uri dop. v Slov. Domu.

"Lincoln", št. 123, Springfield, Ill.

Predsednik: John Goršek, 414 W. Hay St.; tajnik: Josef F. Kren, 1900 E. Stuart St.; blagajnik: Anton Kušnik, 1201 So. 19th St. Vsi v Springfield, Ill. Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Zlata Zarja", št. 124, Primero, Colo.

Predsednik: Ivan Tašič, box 461; tajnik in blagajnik: Luka Bergant, box 411. Vsi v Primero, Colo. Seja vsako 2. ned. v mes.

"Rožna Dolina", šte. 125, Burdine, Pa.

Predsednik: John Markovita, b. 243, Burdine, Pa.; tajnik: Vincenc Vidmar, box 41-M, Presto, Pa.; blagajnik: Ignac Krek, box 67, Presto, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Slov. dvorani.

"Sv. Barbara", št. 126, Cleveland, Ohio.

Predsednik: Anton Bokal, 727 E. 167 St.; tajnik: Frank Suštaršič, 16702 Holmes Ave.; blagajnik: Marlin Smrke, 14605 Darwin ave. Vsi v Cleveland, Ohio. Seja vsako 2. ned. v mes. v Slov. Domu.

"Slovenski Bratje", št. 127, Irwin, Pa.

Predsednik: Valentin Bohinc; tajnik in blag.: Matevž Bzenik, RFD. 2, b. 134. Vsi v Irwin, Pa. Seja vsako 3. nedeljo v mesecu.

"Slovenski Bratje", št. 128, Indianapolis, Ind.

Predsednik: Louis Banić; tajnik: Louis Sašek, 913 Ketchen St.; blagajnik: George Ulkar, 711 Varman Ave. Vsi v Indianapolis, Ind. Seja vsako 3. nedeljo v mesecu v S. N. Domu.

"Sv. Barbara", št. 130, Eveleth, Minn.

Predsednik: Anton Rahne, b. 173; tajnik: Ant. Frits, 110 Grand Ave.; blagajnik: John Rahne, 425 Fill ave. Vsi v Eveleth, Minn. Seja vsako 2. ned. v mes. v Moose dvorani.

"Sv. Barbara", št. 131, Calumet, Mich.

Predsednik: Jos. Dragman; tajnik: Joseph Weiss, 25 — 5th St. (Tamarach); blagajnik: Joseph Srebernjak, 511 — 5th St. Vsi v Calumet, Mich. — Seja vsako prvo ned. v mes.

"Prvi Maj", št. 132, New Alexandria, Pa.

Predsednik: Fr. Medvešek; tajnik: Frank Medvešek; blagajnik: Ivan Galle. Vsi v New Alexandria, Pa., RFD. 1, box 161.

"Zarja Svobode", št. 133, Leadville, Colo.

Predsednik: Joe Klun; tajnik: Mark Popović; blagajnik: John Fajdiga. Vsi v Leadville, Colo., box 889. — Seja vsakega 12tega v mesecu.

"Slovenec", šte. 134, Vandling, Pa.

Predsednik: John Kamin, b. 142; tajnik: John Skrbec, box 217; blagajnik: Joseph Jerin, box 88. — Vsi v Vandling, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Slavček", št. 135, Oak View, Colo.

Predsednik: John Strumbel; tajnik in blagajnik: Alojzij Zupan, box 34 Vsi v Oak View, Colo. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Ojsterca", št. 136, Dietz, Wyo.

Predsednik: Frank Breznik; tajnik: Ivan Pečovnik; blagajnik: Fr. Voler. Vsi box 52, Dietz, Wyo. — Seja vsako drugo ned. v mesecu.

"Sava", št. 138, Somerset, Colo.

Predsednik: Josip Kral, box 42; tajnik: Alojzij Zumeck, box 157; blagajnik: Mihael Nernelj, box 134. Vsi v Somerset, Colo. — Seja vsako 1. ned. v mes. v Somerset Hall.

"Združeni Sobratje", št. 139, Universal, Pa.

Predsednik: Ivan Demšar, box 204; tajnik: Pavel Kokal, box 172; blagajnik: Tom. Previč, b. 12. Vsi v Universal, Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Slov. dvorani.

"Slovenski Bratje", št. 140, Pineville, Minn.

Predsednik: Fr. Može, box 21; tajnik: August Filipčič, b. 188, Bivabik, Minn.; blagajnik: Val Bezek, b. 21. Vsi v Pineville, Minn. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu pri Aug. Filipčič.

"Priatelj delavcev", šte. 141, Sublet, Wyo.

Predsednik: John Janišek, b. 126; tajnik: Mihael Z. Selan, b. 146; blagajnik: Louis Orešnik, b. 192. Vsi v Sublet, Wyo. — Seja vsako 2. nedeljo v mesecu ob 2. uri pop. v Fr. Ciry dvorani.

"Zapadni Vrt", št. 142, Winter Quarters, Utah.

Predsednik: Vincenc Raunikar, box 191; tajnik: Frank Markosek, b. 57; blagajnik: Leo Kosa, box 116. Vsi Winter Quarters, Utah. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Zvon", št. 143, Dodson, Md.

Predsednik: Luka Smerdel; tajnik: Max Selak, box 45; blagajnik: Jurij Rihtarič, box 36. — Vsi v Dodson, Md. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v hiši šte. 38.

"Slovensko-Hrvatski Bratje", št. 144, Graysland, Pa.

Pred.: Ant. Radica; tajnik: Ant. Radica, b. 148, Greensboro, Pa.; blagajnik: Martin Ziglar, b. 552, Masontown, Pa. Seja vsako 1. nedeljo v mesecu v M. Ziglar dvorani.

"Sv. Barbara", št. 145, Joliet, Ill.

Predsednik: Frank Hočevar, 1120 N. Broadway; tajnik: Alojzij Martinčič, 1410 Center St.; blagajnik: Ivan Zaletel, 1503 N. Hickory St. Vsi v Joliet, Ill. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v stari šoli.

"Sobratje naprej", št. 146, Penna. Sta., Pa.

Predsednik: Simon Grošelj, box 123; tajnik: Tomaž Salamon, b. 123; blagajnik: Frank Pittner, box 104. Vsi v Penn Sta., Pa. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu.

"Slovenski bratje", št. 147, Frontenac, Kans.

Predsednik: Ivan Tratar, box 97; tajnik: Louis Slapšak, b. 87; blagajnik: Karol Slapšek, box 11. Vsi v Frontenac, Kans. — Seja vsako 3. nedeljo v mesecu.

"Narodna Zmaga", št. 148, Cuddy, Pa.

Predsednik: John Domitrovič, b. 51; tajnik: Matija Galčič, box 207; blagajnik: Lovrenc Bašelj, box 131. Vsi v Cuddy, Pa. Seja vsako 2. nedeljo v mesecu ob 2 uri opold. pri sobratu L. Bašelj.

"Sloga", št. 149, East Palestine, Ohio.

Predsednik: Jakob Istenič, 436 E. Martin St.; tajnik: John Božić, P. O. box 152; blagajnik: Anton Cop, 419 Clark St. Vsi v East Palestine, Ohio. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu ob 2. uri pop.

"Slovan", št. 150, Slovan, Pa.

Predsednik: Mih Klenovšek, box 169, Atlasburg, Pa.; tajnik in blagajnik: John Pirh, box 77, Slovan, Pa. — Seja vsako tretjo nedeljo v mesecu.

"Postojnska Jama", št. 151, Delagua, Colo.

Predsednik: John Lipce, box 76; tajnik: Andrej Milavec, box 68; blagajnik: Anton Fatur, box 22. Vsi v Delagua, Colo. — Seja vsako prvo nedeljo v mesecu v Union Hall.

"Napredni Radnici", šte. 152, Johnstown, Pa.

Predsednik: Vincent Jagić; tajnik: Viktor Horvat, 726 Maple Ave.; blagajnik: Vincent Jagić, 7 — Sixt & Maple Ave. Vsi v Johnstown, Pa. Seja vsako drugo nedeljo v mesecu.

"Rudeži Prapor", šte. 153, Southview, Pa.

Predsednik: Anton Rupnik, b. 55; tajnik in blag.: Peter Perenič, box 126. Vsi v Southview, Pa. Seja vsako 3. nedeljo v mesecu ob 10. uri dop. v Slov. Nar. Domu.

"Jugoslavija", št. 154, Sugarite, N. Mex.

Pred.: Ivan Kash, b. 115; tajnik: Fr. Lukandič, b. 58; blagajnik: Anton Podboj, box 8, v Sugarite, N. Mex.

"Jugoslavija", šte. 155, Klein, Mont.

Predsednik: Max Polšak, L. b. 12; tajnik: John Vertin, b. 40; blagajnik: Matt Vertin, b. 40. Vsi v Klein, Mont. — Seja vsako drugo ned. v mes. v Union Hall.

"Šopek Vijole", šte. 156, Cleveland, O.

Predsednik: Joseph Cebren; tajnik: Vincent Nevreden, 3689 Vinenden ave.; blagajnik: Lawrence Birjak. Vsi 3689 Vinenden ave., Cleveland, Ohio.

Opomba: Tajnike društev, ki najdejo kakšno pomoto, istotake tistih, katerih društveno poročilo je pomanjkljivo, prosim, da mi nemudoma sporočijo, da se nedostaki v imeniku ki izide prihodnjaj, popravijo.

S sobratskim pozdravom

Blaž Novak, tajnik S. D. P. Z.

□ □ □

KOLEDAR 1921.

Za prihodnje leto bomo zopet izdali Ameriški družinski kalendar. Naši kalendarji so se slovenski publiki v Ameriki zelo priljubili in najdejo vsako leto več odjemalcev. Ako želi kak socialistični klub, pevski ali dramski zbor, imeti v kalendarju svojo sliko, naj nam jo pošlje. Čas za pošiljanje traja do 15. septembra. Stroške za kličej plača prizadeta organizacija.

Na tiste zastopnike, ki bi bili pripravljeni nabirati oglase za kalendar, apeliramo, naj pišejo upravništvu za potrebna pojasnila in listine. Oglasi so potrebni, da se nam pomaga z njimi plačati vsaj nekoliko stroškov z izdajo kalendarja, ki bodo vsled draginje papirja letos zelo visoki.

Sodrug, ojačite J. S. Z. Če hočemo voditi uspešno kampanjo za socialistično stranko, potrebujemo klube v vseh naselbinah, kjer žive jugoslovanski delavci. Čas za agitacijo je ugodan. Socializem je danes dnevno vprašanje in o njem se povsod diskurira. Razširite Proletarca, ki je najboljša agitatorično sredstvo za pridobivanje novih bojnikov socializma.